Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valmisteverotuslain ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 2 ja 39 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi valmisteverotuslakia ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettua lakia.

Valmisteverotuslakiin tehtäisiin muutokset, jotka ovat välttämättömiä valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä annetun uudelleen laaditun neuvoston direktiivin panemiseksi täytäntöön. Valmisteverotuslakia muutettaisiin siten, että siinä huomioitaisiin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden jäsenvaltioiden välisten siirtojen ja valvonnan automatisoinnin laajentaminen nykyisestä verottomien tuotteiden siirroista tuotteisiin, jotka on jo luovutettu kulutukseen ja siten kertaalleen verotettu. Lisäksi tarkennettaisiin säännöksiä, jotka koskevat valmisteveron alaisten tuotteiden siirtoja tilanteissa, joihin sovelletaan osin myös tullilainsäädäntöä. Lakiin tehtäisiin myös eräitä muita tarkennuksia ja ajantasaistuksia.

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain eräitä säännöksiä tarkennettaisiin valmisteverotuslain muutosten edellyttämällä tavalla.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 13.2.2023, jolloin direktiiviä on sovellettava jäsenvaltioissa.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ....1
PERUSTELUT....4
1 Asian tausta ja valmistelu....4
1.1 Tausta....4
1.2 Valmistelu....4
2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö....5
2.1 Tavoitteet....5
2.2 Pääasiallinen sisältö....6
2.2.1 Yhteensovittaminen tullilainsäädännön kanssa....6
2.2.2 Tietokoneistetun valvontajärjestelmän laajentaminen....7
2.2.3 Muut muutokset....9
2.2.4 Komission delegoidut säädökset ja täytäntöönpanosäädökset....10
2.2.5 Siirtymäsäännökset ja kansallinen täytäntöönpano....10
2.3 Tietokoneistamispäätös ja muutokset hallinnollisen yhteistyön asetukseen....11
3 Nykytila ja sen arviointi....11
3.1 Valmisteverotuslaki....11
3.2 Yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden siirto väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä....12
3.3 Kulutukseen luovutettujen yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden siirrot kaupallisessa tarkoituksessa....13
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset....14
4.1 Keskeiset ehdotukset....14
4.1.1 Yleistä....14
4.1.2 Yhteensovittaminen tullilainsäädännön kanssa....14
4.1.3 Tietokoneistetun valvontajärjestelmän käytön laajentaminen....16
4.1.4 Muut valmisteverotuslakiin ehdotetut muutokset....18
4.1.5 Muut ehdotukset....18
4.2 Pääasialliset vaikutukset....18
4.2.1 Vaikutukset julkiseen talouteen....18
4.2.2 Vaikutukset verovelvollisille....18
4.2.3 Vaikutukset viranomaisen toimintaan....19
5 Lausuntopalaute....20
6 Säännöskohtaiset perustelut....20
6.1 Valmisteverotuslaki....20
6.2 Laki oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä....27
7 Voimaantulo....27
8 Toimeenpano ja seuranta....27
9 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys....28
LAKIEHDOTUKSET....29
1. Laki valmisteverotuslain muuttamisesta....29
2. Laki oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 2 ja 39 §:n muuttamisesta....40
LIITE....42
RINNAKKAISTEKSTIT....42
1. Laki valmisteverotuslain muuttamisesta....42

2. Laki oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 2 ja 39 §:n muuttamisesta.....62

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Neuvosto antoi 19.12.2019 direktiivin (EU) 2020/262 valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä (uudelleenlaadittu), jäljempänä *valmisteverotusdirektiivi,* jolla korvataan neuvoston direktiivi 2008/118/EY. Samassa yhteydessä annettiin direktiiviin liittyvä neuvoston asetus (EU) 2020/261 hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverotuksen alalla annetun asetuksen N:o 389/2012 muuttamisesta sähköisten rekisterien sisällön osalta, jäljempänä *hallinnollisen yhteistyön asetus*. Lisäksi annettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2020/263 valmisteveronalaisten tavaroiden siirtojen ja valvonnan tietokoneistamisesta (uudelleenlaadittu), jäljempänä *tietokoneistamispäätös.*

Nämä lainsäädäntötoimet julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 27.2.2020, EUVL L 58. Lisäksi 23.4.2021 annettiin asetusta N:o 389/2012 koskeva toinen tekninen asetusmuutos (EU) 2021/774, joka julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 12.5.2021, EUVL L 167. Lainsäädäntötoimia sovelletaan pääosin 13.2.2023 alkaen.

Lainsäädäntötoimet perustuvat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 113 artiklaan, jonka mukaan neuvosto antaa yksimielisesti erityisessä lainsäätämisjärjestyksessä sekä Euroopan parlamenttia ja talous- ja sosiaalikomiteaa kuultuaan säännökset jäsenvaltioiden sääntöjen yhdenmukaistamisesta välillisen verotuksen alalla.

1.2 Valmistelu

EU-säädöksen valmistelu

Komission toukokuussa 2018 neuvostolle antama ehdotus uudeksi valmisteverotusdirektiiviksi perustui valmisteverotusdirektiiviä 2008/118/EY koskevaan kertomukseen, joka valmistui huhtikuussa 2017. Kertomuksen perusteella laadittiin neuvoston päätelmät, jotka hyväksyttiin joulukuussa 2017. Direktiiviehdotus perustuu kertomuksessa ja neuvoston päätelmissä esitettyihin parannusehdotuksiin. Komission kertomuksen ja neuvoston päätelmien perusteella valmisteverotusdirektiiviin ja tietokoneistetun valvontajärjestelmän (EMCS, Excise Movement and Control System) toimintaan oltiin yleisesti jäsenvaltioissa tyytyväisiä. Parannusehdotukset koskivat valmistevero- ja tullimenettelyjen yhdenmukaistamista, kulutukseen luovutettujen ja siten jo kertaalleen verotettujen valmisteveron alaisten tuotteiden EU:n sisäisten siirtojen ottamista mukaan tietokoneistetun valvontajärjestelmän piiriin sekä eräitä muita muutoksia. Lisäksi katsottiin, että direktiivi tulisi kokonaisuutena selkeyttää ja ajantasaistaa. Siten valmisteverotusdirektiivi ehdotettiin laadittavaksi uudelleen. Komissio antoi direktiiviehdotuksen yhteydessä siihen liittyvinä lisäksi ehdotukset hallinnollisen yhteistyön asetuksen 19 artiklan muuttamisesta sekä tietokoneistamispäätöksestä.

Ehdotuksia käsiteltiin neuvoston verotyöryhmässä useamman kerran kesäkuun 2018 ja maaliskuun 2019 välillä. Jäsenvaltiot kannattivat tietokoneistetun valvontajärjestelmän laajentamista nykyisestä komission ehdotuksen mukaisesti ja direktiivin menettelysäännösten ajantasaistamista ja selkeyttämistä. Ehdotukset hyväksyttiin Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella joulukuussa 2019.

Komission ehdotukset ovat saatavilla komission internetsivulla COM (2018) 346 final[1], COM (2018) 349 final[2], COM (2018) 341 final[3] ja COM (2021) 28 final[4].

Edellä mainituista ehdotuksista annettiin eduskunnalle valtioneuvoston kirjelmä (U 62/2018 vp). Suuri valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan (SuVEK 91/2018 vp) ja yhtyi valtiovarainvaliokunnan kannanoton mukaisesti valtioneuvoston kantaan. Komissio antoi hallinnollisen yhteistyön asetuksen 19 artiklaa koskien lisäksi täydentävän muutosehdotuksen erikseen helmikuussa 2021. Ehdotuksesta annettiin eduskunnalle valtioneuvoston kirjelmä (U 18/2021 vp). Suuri valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan (SuVEK 13/2021 vp). Valiokunta yhtyi valtiovarainvaliokunnan mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

Kansalliset EU- säädösten valmisteluasiakirjat ovat nähtävillä eduskunnan internetsivulla U 62/2018 vp[5] ja U 18/2021 vp[6].

Hallituksen esityksen valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Esityksen valmistelussa on tehty yhteistyötä Verohallinnon kanssa. Esitys oli lausuntokierroksella 2.7.–20.8.2021 ja siitä pyydettiin lausunnot keskeisiltä sidosryhmiltä. Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa https://valtioneuvosto.fi/hankkeet tunnuksella VM204:00/2020[7].

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

2.1 Tavoitteet

Valmisteverotuksen perusperiaatteet on EU:ssa yhdenmukaistettu valmisteverotusdirektiivissä. Siinä vahvistetaan tupakkatuotteiden, alkoholijuomien ja energiatuotteiden valmisteveroja koskeva yleinen järjestelmä, ja käsitellään erityisesti valmisteveron alaisten tuotteiden tuotantoa, varastointia ja siirtämistä jäsenvaltioiden välillä. Valmisteverotusdirektiivin päätavoite on mahdollistaa tuotteiden vapaa liikkuminen EU:n alueella ja samalla varmistaa valmisteverosaatavan oikea kantaminen jäsenvaltioissa. Verovelvollisuus syntyy siinä jäsenvaltiossa, jossa tuotteet luovutetaan kulutukseen.

Valmisteverotusdirektiivin säännökset ovat yksityiskohtaisia ja pitkälti hyvin teknisiä. Jäsenvaltioille on jätetty vain vähän liikkumavaraa täytäntöönpanon toteuttamisessa. Kansallisesti kuitenkin päätetään verotuksen toteuttamisesta kuten annettavien vakuuksien määristä, veron ilmoittamisesta, maksamisesta ja kantamisesta. Uudelleen laaditun direktiivin päätavoitteet ovat valmisteveron alaisten tuotteiden siirtoja koskevan menettelyn sähköistämisen laajentaminen nykyisestä, jotta sisämarkkinat toimisivat entistä sujuvammin ja jotta samalla valvontaa voitaisiin parantaa petosten ehkäisemiksi ja jotta paperisista asiakirjoista voitaisiin luopua lähes ko-

[1] https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2018:0346:FIN:fi:PDF%20
[2] https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2018:0349:FIN:fi:PDF
[3] https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2018:0341:FIN:fi:PDF
[4] https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2021:0028:FIN:fi:PDF
[5] https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/U_62+2018.aspx
[6] https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/U_18+2021.aspx
[7] https://vm.fi/hanke?tunnus=VM204:00/2020

konaan. Samalla yksinkertaistetaan hallinnollisia menettelyjä, joita EU:n ja kansallisten viranomaisten sekä toimijoiden on noudatettava. Uudistuksen tavoitteena on, että ne kasvattavat toimijoiden hallinnollista taakkaa mahdollisimman vähän.

Muina tavoitteina on niiden tilanteiden selkeyttäminen tuotteiden siirroissa, joihin sovelletaan sekä valmistevero- että tullilainsäädäntöä. Tämä edellyttää tiettyjen säännösten mukauttamista unionin tullikoodeksista annetun asetuksen (EU) N:o 952/2013, jäljempänä *tullikoodeksi*, muutosten kanssa. Muutoin tavoitteena on selkeyttää ja ajantasaistaa direktiiviä kokonaisuudessaan siten, että direktiivin yleinen rakenne ja sisältö säilyivät ennallaan.

Komission antaman selvityksen mukaisesti tietokoneistetun valvontajärjestelmän keskustason kehittämisen ja toiminnan talousarviovaikutukset katetaan Fiscalis-ohjelman talousarvioon sisältyvistä määrärahoista, jotka on jo vahvistettu virallisessa rahoitussuunnitelmassa. EU:n talousarviosta ei tarvita lisävaroja. Ehdotetuista yksinkertaistuksista odotetaan vuotuisia etuja, jotka saadaan pääasiassa automatisoinnista tai menettelyjen yhdenmukaistamisesta. Kustannuksia arvioidaan aiheutuvan jonkin verran tietoteknisten järjestelmien kehittämisestä ja toimijoiden rekisteröinnistä automatisoitavia menettelyjä varten.

2.2 Pääasiallinen sisältö

2.2.1 Yhteensovittaminen tullilainsäädännön kanssa

Valmisteveron alaisten tuotteiden siirtoon tulee tietyissä tilanteissa sovellettavaksi sekä valmistevero- että tullilainsäädäntöä. Säännösten yhteensovittamiseksi valmisteverotusdirektiiviä on mukautettu jo aiemmin muutettuihin tullia koskeviin säännöksiin. Tältä osin direktiivi liittyy tullikoodeksiin ja sen delegoituun säädökseen (asetus (EU) N:o 2446/2015). Direktiivillä korvataan vanhentuneet viittaukset tullisäännöksiin ja tullialan ilmauksiin. Valmistevero- ja tullilainsäädännön yhteensovittamisella voidaan varmistaa mahdollisen valmisteverovelan maksaminen ja selkeyttää valmisteveron alaisten tuotteiden käsittelyä niitä tuotaessa ja vietäessä.

Tullikoodeksin perusteella direktiiviin on tehty eräitä päivityksiä säännöksiin, joissa säädetään koodeksin soveltamisesta valmisteveron alaisiin tuotteisiin ja lisäksi on lisätty uusi määritelmä tuotteiden sääntöjenvastaisesta saapumisesta. Samoin on tarkennettu, että kulutukseen luovutuksena pidetään myös valmisteveron alaisten tuotteiden saapumista unionin alueelle sääntöjenvastaisesti.

Direktiivin 16 artiklassa määritellään väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tapahtuvien väliaikaisesti verottomien siirtojen hyväksyttävät lähtö- ja määräpaikat. Artiklaan on lisätty hyväksyttäväksi määräpaikaksi tullilainsäädännössä tarkoitettu poistumistullitoimipaikka, joka on samalla ulkoisen passituksen lähtötullitoimipaikka. Säännös tarkoittaa, että siirto väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä päättyy, kun tuotteet asetetaan tullilainsäädännössä tarkoitettuun ulkoisen passituksen menettelyyn. Säännöksen tarkoituksena on selkeyttää tilannetta tuotteiden viennissä. Artiklan uudella 2 kohdalla parannetaan valmistevero-ja tullimenettelyjen yhdenmukaisuutta tuotteiden tuonnissa. Siirto tuontipaikasta väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä on mahdollista vain, jos tulli-ilmoituksen antaja toimittaa tuontijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille hallinnollisen yhteistyön asetuksessa säädetyt lähettäjää ja vastaanottajan yksilöivät valmisteveronumerot. Direktiivissä tulli-ilmoituksen antajalla tarkoitetaan henkilöä, joka antaa vienti-ilmoituksen tai ilmoituksen tuotteiden luovutuksesta vapaaseen liikkeeseen.

Tuotteiden siirtojen alkamista ja päättymistä koskevaa 19 artiklaa on täsmennetty siten, että siirto päättyy väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä, kun tuotteet asetetaan ulkoisen passi-

tuksen menettelyyn. Sähköistä hallinnollista asiakirjaa koskevan 20 artiklan mukaan määräpaikkaa voi tietokoneistettua valvontajärjestelmää käyttäen muuttaa siirron aikana myös, kun määräpaikkana on ulkoisen passituksen lähtötullitoimipaikka. Lähettäjän on toimitettava määräpaikan muutosta koskeva sähköisen asiakirjan luonnos lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

Vientiä koskevassa 21 artiklan 1 kohdassa säädetään aiempaan tapaan siitä, että sähköinen hallinnollinen asiakirja on toimitettava toimivaltaisille viranomaisille siinä jäsenvaltiossa, jossa vienti-ilmoitus annetaan, jos se on eri valtio kuin lähtöjäsenvaltio. Artiklassa tarkennetaan, että vientijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille on toimitettava yksilöivä hallinnollinen viitekoodi, jonka avulla voidaan varmistaa sähköisen hallinnollisen asiakirjan ja vientiä koskevan tulli-ilmoituksen välinen yhdenmukaisuus. Näin varmistetaan, että viennin yhteydessä esitetty väliaikaisesti verottomia valmisteveron alaisia tuotteita koskeva sähköinen hallinnollinen asiakirja on hyväksytty. Lisäksi säädetään vientijäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten velvollisuudesta tarkistaa ennen vientiä tiedot sekä ilmoittaa lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jos ne eivät ole oikein. Lähtöjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava lähettäjälle viipymättä, jos tuotteita ei enää viedä unionin alueelta. Saatuaan ilmoituksen lähettäjän on tapauksen mukaan joko peruutettava sähköinen hallinnollinen asiakirja tai muutettava tuotteiden määräpaikkaa.

Energiatuotteiden siirtoa koskevassa 22 artiklassa erityisjärjestelyillä tarkoitetaan, että meritse ja sisävesitse kuljetettavien energiatuotteiden siirroissa voidaan määräpaikka jättää avoimeksi ja täydentää myöhemmin tietokoneistetussa valvontajärjestelmässä. Tätä sääntelyä ei ole muutettu. Artiklaan on lisätty uusi säännös, jonka nojalla rajataan kyseisten tuotteiden viennit erityisjärjestelyn ulkopuolelle silloin, kun sähköistä hallinnollista asiakirjaa laadittaessa tuotteet on tarkoitus viedä unionin alueelta. Viennin päättymisestä ja vientiraportista säädetään 25 artiklassa. Uuden täsmentävän säännöksen mukaan vientiraportti on laadittava niiden tietojen perusteella, jotka on saatu poistumistullitoimipaikasta, joka on samalla ulkoisen passitusmenettelyn lähtötullitoimipaikka.

Direktiivi sisältää myös säännöksiä niistä tilanteista, joissa tietokoneistettua valvontajärjestelmää ei voida käyttää vaan joissa on käytettävä sähköisiä asiakirjoja korvaavia paperisia asiakirjoja ja liitettävä ne kuljetusten mukaan. Näistä menettelyistä säädetään 26 artiklassa. Sen uudessa 5 kohdassa täsmennetään, että näitä mainittuja varamenettelyjä sovelletaan myös siirrettäessä tuotteet vientipaikkaan tai ulkoinen passituksen lähtötullitoimipaikkaan.

Direktiivin 28 artiklassa säädetään, että vaihtoehtoinen todiste siirron asianmukaisesta päättymisestä on esitettävä, jos vastaanottoraporttia tai vientiraporttia ei ole. Yhdenmukaisuuden varmistamiseksi tullimenettelyjen kanssa ja vaihtoehtoisten poistumista koskevien todisteiden tunnustamisen yksinkertaistamiseksi uudessa 4 kohdassa vahvistetaan, että sen jäsenvaltion, jossa poistumistullitoimipaikka sijaitsee, toimivaltaisten viranomaisten antama vahvistus tuotteiden poistumisesta unionin alueelta on hyväksyttävä todisteena.

2.2.2 Tietokoneistetun valvontajärjestelmän laajentaminen

Unionissa on tähän asti sovellettu tietokoneistettua valvontajärjestelmää siirrettäessä valmisteveron alaisia tuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Jatkossa järjestelmää sovelletaan myös kulutukseen jo luovutettujen ja siten kertaalleen verotettujen tuotteiden siirroissa, kun siirrot tapahtuvat kaupallisessa tarkoituksessa. Tietokoneistamisen laajentaminen tarkoittaa samalla sitä, että näidenkin tuotteiden siirroissa ja valvonnassa siirrytään paperisesta saateasiakirjasta sähköiseen asiakirjan käyttämiseen.

Direktiivin kulutukseen luovutettuja tuotteita koskevia säännöksiä on muutettu siten, että kulutukseen luovutettuihin valmisteveron alaisiin tuotteisiin sovellettavat menettelyt on mahdollista sähköistää, jotta näitä tuotteita voidaan jatkossa siirtää tietokoneistettua valvontajärjestelmää käyttäen.

Kulutukseen luovutettuja tuotteita koskevien säännösten muuttaminen on toteutettu mahdollisimman pitkälti yhdenmukaisesti nykyisten verottomuusjärjestelmässä siirrettäviin tuotteisiin sovellettavien menettelysäännösten kanssa. Esimerkiksi vakuuksia koskevat järjestelyt on yhdenmukaistettu verottomuusjärjestelmää koskevien järjestelyjen kanssa. Samoin tuotteiden siirroissa käytettävien sähköisen yksinkertaistetun hallinnollisen asiakirjan ja sitä korvaavien asiakirjojen perusteet ja menettelysäännöt on muutettu saman sisältöisiksi.

Direktiivin 3 artiklassa määritellään kaksi uutta toimijaa, joiden tulee tietokoneistettua valvontajärjestelmää käyttääkseen rekisteröityä. Nykyisin rekisteröintiä ei tarvita kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirroissa. Kyse on talouden toimijoista, jotka vastaanottavat ja lähettävät kulutukseen jo luovutettuja, kertaalleen verotettuja valmisteveron alaisia tuotteita toiseen jäsenvaltioon kulutettaviksi. Direktiivissä määritellään, että luotettavaksi tunnustettu lähettäjä, jäljempänä *varmistettu lähettäjä*, on luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka on rekisteröity lähtöjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten rekisteriin. Tällainen henkilö voi ansiotoiminnassaan lähettää valmisteveron alaisia tuotteita, jotka on luovutettu kulutukseen yhden jäsenvaltion alueella ja jotka sen jälkeen kuitenkin siirretään toisen jäsenvaltion alueelle. Vastaavasti luotettavaksi tunnustetulla vastaanottajalla, jäljempänä *varmistettu vastaanottaja*, tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on rekisteröity määräjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten rekisteriin. Tällainen henkilö voi ansiotoiminnassaan vastaanottaa valmisteveron alaisia tuotteita, jotka on luovutettu kulutukseen yhden jäsenvaltion alueella ja jotka sitten siirretään toisen jäsenvaltion alueelle.

Direktiivin 33 artiklaa on mukautettu kulutukseen luovutettuja tuotteita koskevien menettelyiden sähköistämisen takia. Jos yhden jäsenvaltion alueella kulutukseen luovutettuja tuotteita siirretään toisen jäsenvaltion alueelle kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvaa luovutusta tai käyttöä varten, valmistevero kannetaan määräjäsenvaltiossa. Siirrot voivat tapahtua ainoastaan edellä mainittujen uusien toimijoiden välillä. Selkeyden vuoksi termi hallussapito kaupallisessa tarkoituksessa on korvattu artiklassa termillä luovutettu kaupallisessa tarkoituksessa.

Direktiivin 33 artiklassa säädetään lisäksi tuotteiden siirron alkamisesta ja päättymisestä. Tuotteiden siirto alkaa, kun ne poistuvat varmistetun lähettäjän tiloista tai muusta lähtöjäsenvaltion paikasta, josta on ennen siirron alkamista ilmoitettu lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Tuotteiden siirto päättyy, kun varmistettu vastaanottaja on vastaanottanut tuotteet toimitiloissaan tai muussa määräjäsenvaltion paikassa, josta on ennen siirron alkamista ilmoitettava määräjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

Direktiivin 34 artiklassa säädetään, että varmistettu vastaanottaja on velvollinen maksamaan valmisteveron vastaanottamistaan tuotteista paitsi, jos siirron aikana on tapahtunut direktiivissä tarkoitettu sääntöjenvastaisuus. Lisäksi jos yhtä tai kaikkia siirtoon osallistuvia henkilöitä ei ole rekisteröity tai tunnustettu luotettaviksi, he ovat myös velvollisia maksamaan valmisteveron.

Direktiivin 35 artikla muodostaa perustan tietokoneistetun valvontajärjestelmän käytölle kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirroissa kaupallisessa tarkoituksessa. Siinä säädetään tällaisiin siirtoihin osallistuvien talouden toimijoiden vastuista. Säännökset esimerkiksi vakuutta koskien ovat yhdenmukaisia verottomuusjärjestelmässä sovellettavien vastaavien säännösten kanssa. Varmistetun vastaanottajan on annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta. Artiklan mukaan määräjäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat myös sallia, että vakuuden

antaa joku muu taho kuten tuotteiden kuljettaja. Lisäksi ilmoitettuaan toimivaltaisille viranomaisille valtuutettu varastonpitäjä ja rekisteröity lähettäjä voivat toimia varmistettuna lähettäjänä tai valtuutettu varastonpitäjä ja rekisteröity vastaanottaja varmistettuna vastaanottajana. Artiklan mukaan vain satunnaisesti toimivan varmistetun lähettäjän ja varmistetun vastaanottajan rekisteröinti on rajattava koskemaan vain tiettyä määrää valmisteveron alaisia tuotteita, yhtä vastaanottajaa tai lähettäjää ja tiettyä ajankohtaa.

Direktiivin 36 artiklassa säädetään sähköisestä yksinkertaistetusta hallinnollisesta asiakirjasta, joka korvaa nykyisen paperisen yksinkertaistetun saateasiakirjan. Artiklan säännökset vastaavat sisällöltään verottomuusjärjestelmässä tapahtuvissa siirroissa käytettävää sähköistä hallinnollista asiakirjaa koskevia säännöksiä. Artiklassa säädetään yksilöivän yksinkertaistetun hallinnollisen viitekoodin antamisesta, jonka on oltava käytettävissä koko siirron ajan. Artiklan 5 kohdassa annetaan erityiset säännökset, jotka koskevat mahdollisuutta muuttaa siirron määräpaikkaa. Direktiivin 37 artiklassa säädetään, vastaavasti kuin verottomuusjärjestelmässä, vastaanottoraportin käytöstä todisteena siitä, että siirto on päättynyt asianmukaisesti. Artiklan mukaan lähtöjäsenvaltiossa maksettu valmistevero voidaan peruuttaa tai palauttaa vastaanottoraportin perusteella.

Direktiivin 38–40 artiklassa säädetään yhdenmukaisesti verottomuusjärjestelmässä sovellettavien säännösten kanssa menettelyistä silloin, kun tietokoneistettu valvontajärjestelmä ei ole käytössä lähtö- tai määräjäsenvaltiossa sekä yksinkertaistetusta menettelystä. Direktiivissä otetaan huomioon sähköisiin järjestelmiin liittyvät epävarmuustekijät, jonka takia siihen on sisällytetty säännökset tietokoneistetun valvontajärjestelmän korvaavasta järjestelmästä. Pääsääntönä on, että jos sähköistä hallinnollista asiakirjaa ei voida lähettää, tulisi laatia vastaavat tiedot sisältävä paperinen asiakirja, joka liitetään kuljetuksen mukaan.

2.2.3 Muut muutokset

Direktiiviin on tehty lisäksi eräitä nykytilaa selkeyttäviä muutoksia, joilla sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden välillä yhdenmukaista soveltamista tietyissä tilanteissa että yksinkertaistetaan säännöksiä näiltä osin. Muutokset ovat pakottavia.

Sekä väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä siirrettävien että kulutukseen luovutettujen tuotteiden kuljetusten aikana tapahtuu jonkin verran luonnollista hävikkiä esimerkiksi haihtumisen vuoksi. Se, miten tuotteen luonnollista hävikkiä eli luonteesta johtuvaa osittaista menettämistä mitataan, vaihtelee jäsenvaltioissa. Siirron aikana tapahtuvaa luontaista hävikkiä on tarpeen käsitellä jäsenvaltioissa yhdenmukaisesti. Siksi direktiivin 6 ja 45 artiklassa säädetään yhteisten raja-arvojen käyttöönottamisesta, joiden nojalla määritellään niin sanotun luonnollisen hävikin raja. Kun raja-arvot eivät ylity, voidaan katsoa, että sääntöjenvastaisuutta ei ole tapahtunut eikä verokynnys ylity. Komissiolle siirretään direktiivissä säädösvaltaa yhteisten raja-arvojen määrittelemiseksi.

Direktiivin 12 artiklassa säädetään verovapautustodistuksen sisällöstä. Todistusta käytetään valmisteveron alaisten tuotteiden siirroissa väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä 11 artiklassa tarkoitetuille vastaanottajille kuten diplomaateille ja kansainvälisille järjestöille. Artiklaa on täsmennetty todistuksen sisältävien tietojen osalta ja samalla todistuksen käsittelyn yhdenmukaistamiseksi jäsenvaltioissa komissiolle siirretään säädösvaltaa verovapautustodistuksen muodon osalta. Artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat käyttää verovapautustodistusta myös muilla välillisen verotuksen aloilla.

Direktiivin vakuuksia koskevassa 17 artiklassa säädetään, että kiinteitä kaasuputkia pitkin tapahtuvissa energiatuotteiden siirroissa ei lähtökohtaisesti saa enää vaatia vakuutta, jolloin energiatuotteiden siirtojen käsittely helpottuu. Kaasuputkien kautta tapahtuviin siirtoihin liittyy vain vähäinen verotuksellinen riski.

2.2.4 Komission delegoidut säädökset ja täytäntöönpanosäädökset

Direktiivissä komissiolle siirretään säädösvaltaa antaa delegoituja säädöksiä ja täytäntöönpanosäädöksiä tietyissä asioissa, joissa on katsottu, että jäsenvaltioiden nykyiset käytännöt vaihtelevat siten, ettei yhdenmukaisia edellytyksiä ja soveltamista tuotteiden siirroissa voida varmistaa.

Jotta tietokoneistetun järjestelmän yhdenmukainen toiminta jäsenvaltioissa voidaan varmistaa ja jotta siirroissa tarvittavat asiakirjat ovat kaikille ymmärrettäviä, komissiolle on siirretty säädösvaltaa päättää lähettävien sähköisten hallinnollisten asiakirjojen ja niitä korvaavien vara-asiakirjojen rakenteesta ja sisällöstä. Samoin komissio voi antaa delegoituja säännöksiä luonnollisen hävikin yhteisistä raja-arvoista, jotta tuotteiden siirroissa tapahtuvia osittaisia menettämisiä kohdeltaisiin yhdenmukaisesti jäsenvaltioissa, sekä edellä mainitun verovapautustodistuksen muodosta.

Komissio valmistelee parhaillaan täytäntöönpanoasetuksia ja delegoituja asetuksia. Komission asetus (EY) N:o 684/2009 (EMCS-asetus) neuvoston direktiivin 2008/118/EY täytäntöön panemisesta valmisteveron alaisten tavaroiden väliaikaisesti verottomia siirtoja koskevien tietokoneistettujen menettelyjen osalta sekä komission asetus (EY) N:o 3649/92 (SAAD-asetus, Simplified Administrative Accompanying Document) lähtöjäsenvaltiossa kulutukseen luovutettujen yhteisön sisällä liikkuvien valmisteveron alaisten tuotteiden yksinkertaistetusta saateasiakirjasta korvataan täytäntöönpanosäädöksillä ja delegoiduilla säädöksillä. Myös komission asetus (EY) N:o 31/96 valmisteveroa koskevasta verovapaustodistuksesta korvataan valmisteverotusdirektiivin täytäntöönpanosäädöksellä. Talouden toimijoita ja verottomia varastoja koskevan rekisterin käytöstä, asiaan liittyvistä tilastoista ja kertomuksen antamisesta hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverotuksen alalla annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 389/2012 nojalla annettuun komission täytäntöönpanoasetukseen (EU) N:o 612/2013 tulee muutoksia SEED-rekisterin osalta. Lisäksi jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä ja tietojen vaihtoa koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen vahvistamisesta neuvoston asetuksen (EU) N:o 389/2012 mukaisille väliaikaisesti valmisteverottomille tavaroille annettuun komission täytäntöönpanoasetukseen (EU) N:o 2016/323 tulee muutoksia hallinnollisen yhteistyön viestien osalta.

Delegoitu säädös tulee voimaan, jos neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos neuvosto on ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittanut komissiolle, että se ei vastusta säädöstä.

2.2.5 Siirtymäsäännökset ja kansallinen täytäntöönpano

Direktiivin 54 artiklassa säädetään siirtymäsäännöksistä. Artiklan nojalla mahdollistetaan riittävä aika sähköistää menettelyt kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirroissa. Siten aikaisemman valmisteverotusdirektiivin 2008/118/EY 33, 34 ja 35 artiklan säännöksiä voidaan soveltaa 31.12.2023 saakka. Samoin valmisteverotusdirektiivin 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitetut ilmoitukset siitä, että tuotteita ei enää viedä unionin tullialueelta voidaan tehdä muulla tavoin kuin tietokoneistetulla valvontajärjestelmällä 13.2.2024 saakka.

Valmisteverotusdirektiivin 55 artiklan nojalla jäsenvaltioiden on kansallisesti täytäntöön pantava artiklat 2, 3, 6, 12, 16, 17, 19–22, 25–29, 33–46, 54, 55 ja 57 viimeistään 31.12.2021.

Artiklat sisältävät sisällöllisiä muutoksia nykyiseen direktiiviin. Direktiiviä sovelletaan 13.2.2023 alkaen.

2.3 Tietokoneistamispäätös ja muutokset hallinnollisen yhteistyön asetukseen

Tietokoneistetun valvontajärjestelmän laajentaminen on edellyttänyt myös tietokoneistamispäätöksen uudistamista. Lisäksi hallinnollisen yhteistyön asetusta oli muutettava sähköisen tietokannan osalta. Kun kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirrot tapahtuvat jatkossa tietokoneistetussa valvontajärjestelmässä, valmisteverovelvollisten sähköinen rekisteri on laajennettu koskemaan niitä toimijoita, jotka lähettävät ja vastaanottavat kulutukseen luovutettuja tuotteita jäsenmaiden välillä. Uusia toimijatyyppejä koskevat tiedot tulee rekisteröidä sekä kansalliseen että komission ylläpitämään rekisteriin. Jatkossa sekä tuotteiden siirrot että niitä koskeva tietojenvaihto jäsenvaltioiden viranomaisten välillä tapahtuisi tietokoneistetussa valvontajärjestelmässä.

Tietokoneistamispäätös ja asetusmuutokset ovat suoraan sovellettavia. Ne eivät aiheuta lainsäädäntömuutoksia, vaan ainoastaan järjestelmämuutoksia.

3 Nykytila ja sen arviointi

3.1 Valmisteverotuslaki

Valmisteverotusdirektiivi on toimeenpantu Suomessa valmisteverotuslailla (182/2010). Valmisteverotuslaissa säädetään valmisteverotuksessa noudatettavasta menettelystä, verovelvollisuudesta, verovapauksista ja valvonnasta. Valmisteveroja koskevat aineelliset säännökset ovat pääosin tuotekohtaisissa valmisteverolaeissa, joihin sisältyy myös verolajikohtaisia menettelysäännöksiä.

EU:ssa yhdenmukaistettuja valmisteveroja kannetaan nestemäisistä polttoaineista, sähköstä, maakaasusta, kivihiilestä, alkoholista ja alkoholijuomista sekä tupakkatuotteista. Yhdenmukaistettuja veroja koskevista veron määräytymisen perusteista, vähimmäisverotasoista ja verottomuuksista säädetään verolajikohtaisissa direktiiveissä. Valmisteverotusdirektiivi mahdollistaa tietyin edellytyksin valmisteverojen kantamisen kansallisesti myös muista tuotteista. Suomessa valmisteveroa kannetaan kansallisesti virvoitusjuomista, juomapakkauksista, mäntyöljystä, turpeesta, savukepaperista ja sähkösavukenesteistä.

Valmisteverotuksessa on lähtökohtana alueperiaate, jonka mukaan jokainen EU:n jäsenvaltio verottaa sen alueella tapahtuvaa tuotteiden kulutusta. Valmisteveron alaisia tuotteita voidaan valmistaa, jalostaa, pitää hallussa ja siirtää veroa suorittamatta väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Järjestelmän tarkoituksena on helpottaa tuotteiden vapaata liikkumista jäsenvaltioiden välillä ennen kulutukseen luovuttamista. Koska tuotteita voidaan siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä verottomana, se edellyttää valvontaa verotulojen turvaamiseksi.

Ahvenanmaa ei kuulu EU:n veroalueeseen. Ahvenanmaan ja muun Suomen välisestä verorajasta johtuvista poikkeuksista verotuksessa säädetään Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisä- ja valmisteverolainsäädäntöön annetussa laissa (1266/1996). Verorajaa lukuun ottamatta Ahvenanmaalla sovelletaan samoja veroperusteita ja samaa valmisteverojärjestelmää kuin muualla Suomessa.

Verohallinto vastaa valmisteverotuksen toimittamisesta, yleisestä verovalvonnasta ja muista valmisteverotukseen liittyvistä viranomaistehtävistä. Tulli kantaa valmisteverot kuitenkin tie-

tyissä maahantuontiin liittyvissä tilanteissa tullauspäätöksellä ja tullia koskevien menettelysäännösten mukaan. Myös muutoksenhakuun sovelletaan näissä tilanteissa tullilainsäädäntöä. Tullimenettelyistä säädetään tullikoodeksissa ja sitä täydentävässä kansallisessa tullilaissa (304/2016). Valmisteveron määräämisen aineelliset perusteet määräytyvät kuitenkin valmisteverolainsäädännön mukaan. Käytännössä valmisteverot kannetaan tullauksen yhteydessä lähinnä EU:n ulkopuolelta saapuvista pienlähetyksistä sekä niistä matkustajien unionin ulkopuolelta mukanaan tuomista tuotteista, joista tulee kannettavaksi valmisteveroa. Tullilla on myös kaikkea valmisteverotusta koskeva valvontatehtävä, joka kattaa muun muassa matkustajatuonnin valvonnan. Tulli vastaa lisäksi valmisteverotukseen liittyvästä rikostutkinnasta.

Valmisteverotuksen ja autoverotuksen verotus- ja veronkantomenettelyjä sekä muutoksenhaku- ja seuraamusjärjestelmiä yhdenmukaistettiin muita Verohallinnon kantamia veroja koskevien menettelyjen kanssa vuoden 2021 alusta. Tavoitteena oli yksinkertaistaa ja selkeyttää verolainsäädäntöä ja sitä kautta keventää verovelvollisten sääntelytaakkaa ja tehostaa Verohallinnon toimintaa. Lisäksi tavoitteena oli mahdollistaa Verohallinnon uuden tietojärjestelmän käyttöönotto myös valmisteverotuksessa ja autoverotuksessa, millä tavoitellaan säästöjä tietojärjestelmäkustannuksissa pidemmällä aikavälillä. Samalla valmisteverot muuttuivat oma-aloitteisesti suoritettaviksi veroiksi. Verohallinto ei enää toimita valmisteverotusta verovelvollisen antaman ilmoituksen perusteella, vaan verovelvollisen on ilmoitettava verokaudelta suoritettavan veron määrä ja maksettava se ilman Verohallinnon päätöstä.

Valmisteverotuslakiin sisältyy myös rekistereitä koskevia säännöksiä. Kyse on rekistereistä, jotka sisältävät pääosin yrityksiä koskevia tietoja. Rekistereihin voi kuitenkin sisältyä myös luonnollisia henkilöitä koskevia tietoja. Edellä mainitussa hankkeessa säännöksiä tarkasteltiin myös henkilötietojen suojan kannalta ja ne päivitettiin vastaamaan henkilötietojen käsittelyä koskevaa lainsäädäntöä.

3.2 Yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden siirto väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä

Yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden siirtojen valvonta jäsenvaltioiden välillä on sähköistetty. Tietokoneistettua valvontajärjestelmää on käytettävä tällä hetkellä niiden yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden siirroissa, joita siirretään väliaikaisesti verotta eli väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tuotteita voidaan siirtää luvan saaneiden toimijoiden kesken jäsenvaltioiden välillä, tuonnin jälkeen vastaanottajalle tai vietäväksi yhteisön ulkopuolelle. Suomessa luvanhaltijoita ovat valtuutettu varastonpitäjä, rekisteröity vastaanottaja ja rekisteröity lähettäjä. Lisäksi väliaikaisesti rekisteröity vastaanottaja voi vastaanottaa tietyn tuote-erän yhdeltä lähettäjältä väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä.

Jäsenvaltioiden on hallinnollisen yhteistyön asetuksen nojalla pidettävä kansallista rekisteriä talouden toimijoista ja verottomista varastoista. Suomessa rekisteri on nimeltään FINSEED. Kansallisessa rekisterissä olevat tiedot yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita siirtävistä toimijoista vaihdetaan automaattisesti SEED-keskusrekisterin (System for Exchange of Excise Data) kautta, jota komissio ylläpitää. SEED-numerona tunnettu yksilöivä valmisteverotietojen vaihtojärjestelmän numero annetaan niille talouden toimijoille, jotka ovat saaneet luvan toteuttaa tai jotka on rekisteröity toteuttamaan valmisteveron alaisia toimia.

Tuotteiden siirroissa on käytettävä sähköistä hallinnollista asiakirjaa. Lähettävän valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähettäjän on toimitettava sähköinen hallinnollinen asiakirja Verohallinnolle käyttäen tietokoneistettua järjestelmää. Verohallinto tarkistaa sähköisesti

SEED-rekisteristä lähettäjän ja vastaanottajan valmisteveronumeron voimassaolon. Jos sähköisen hallinnollisen asiakirjan tiedot eivät ole oikein, Verohallinto ilmoittaa siitä lähettäjälle viipymättä. Jos tiedot ovat oikein, Verohallinto antaa asiakirjalle yksilöivän hallinnollisen viitekoodin ja ilmoittaa sen lähettäjälle. Tämän jälkeen Verohallinto toimittaa sähköisen hallinnollisen asiakirjan määräjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille tai suoraan vastaanottajalle, jos vastaanottaja on sijoittautunut Suomeen. Kuljetuksen mukaan tulee liittää paperituloste sähköisestä hallinnollisesta asiakirjasta tai muu kaupallinen asiakirja, jossa selvästi havaittavalla tavalla mainitaan yksilöivä hallinnollinen viitekoodi. Tämä asiakirja on voitava pyydettäessä esittää viranomaisille koko väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tapahtuvan siirron ajan.

Suomessa valtuutettu varastonpitäjä antaa luvan myöntämisen yhteydessä vakuuden, joka kattaa sekä varastonpidon että verottomat siirrot. Vastaavan vakuuden antaa myös rekisteröity lähettäjä ja rekisteröity vastaanottaja siirtoja varten. Vakuuden on oltava voimassa kaikkialla unionissa.

3.3 Kulutukseen luovutettujen yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden siirrot kaupallisessa tarkoituksessa

Nykyään kulutukseen luovutettujen yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden siirroissa käytetään paperista saateasiakirjaa, jäljempänä *SAAD-menettely*. Tietokoneistetun järjestelmän käytön laajentamisella näihin siirtoihin tehostetaan valvontaa ja varmistetaan sisämarkkinoiden moitteeton toiminta. Jatkossa kulutukseen luovutettujen tuotteiden lähettäjät ja vastaanottajat rekisteröidään komission ylläpitämään SEED-rekisteriin. Suomessa rekisteröinnit tehdään Verohallinnon ylläpitämään rekisteriin. Verohallinnon rekisterin sisältämät niin sanotut FINSEED-tiedot ovat osa SEED-rekisteriä. Lähettäjälle ja vastaanottajalle tehdään joko pysyvä tai väliaikainen rekisteröinti.

Lähettäjän ei nykyään tarvitse rekisteröityä tai asettaa vakuutta lähettäessään kulutukseen luovutettuja tuotteita toiseen jäsenvaltioon. Jatkossa lähettäjän on rekisteröidyttävä joko väliaikaisesti tai pysyvästi. Rekisteröintiin ei jatkossakaan liity vakuutta. Nykyään kaikki toimijat voivat käyttää SAAD-menettelyä ilman rajoituksia siirtäessään verotettuja tuotteita toiseen jäsenvaltioon. Jatkossakin toimijat voivat lähettää tuotteita rajoituksetta rekisteröidyttyään Verohallinnolle. Nykyään suomalaisen lähettäjän lähettäessä tuotteita SAAD-menettelyssä toiseen jäsenvaltioon, lähettäjä ei toimita Verohallinnolle tietoa siirrosta. Jatkossa Verohallinto saa tiedon lähetyksistä tietokoneistetusta valvontajärjestelmästä.

Kulutukseen luovutettujen tuotteiden vastaanottaja antaa nykyään ilmoituksen vastaanotettavista tuotteista ja asettaa niistä vakuuden ennen tuotteiden lähettämistä. Ilmoitukset annetaan ja vakuus asetetaan jokaisesta siirrosta erikseen. Jatkossa vastaanottajan antama ennakkoilmoitus korvautuisi väliaikaisella rekisteröinnillä. Vakuus asetettaisiin kuten nykyisinkin. Jatkossakin kaikkien yritysten on mahdollista toimia vastaanottajana. Vastaanottaja voitaisiin kuitenkin nykyisestä poiketen rekisteröidä pysyväksi vastaanottajaksi edellyttäen, että toiminta on säännöllistä. Satunnaisen toimijan rekisteröinti rajoitettaisiin väliaikaiseksi. Lisäksi vastaanotettuaan tuotteet vastaanottajan on nykyään täytettävä vastaanottoa koskien paperisen saateasiakirjan toinen ja kolmas osa sekä toimitettava kolmas osa takaisin lähettäjälle. Jatkossa vastaanottaja antaisi tiedot tuotteiden vastaanottamisesta tietokoneistetussa järjestelmässä.

Uudet rekisteröinnit tehtäisiin valmisteverotuslaissa tarkoitettuun rekisteriin, eli rekisteriin, jonka pitämistä edellytetään hallinnollisen yhteistyön asetuksessa. Valmisteverotuslaissa olisi huomioitava luvanhaltijoiden ja verottomien varastojen lisäksi myös kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirtoja varten rekisteriin merkityt lähettäjät ja vastaanottajat.

Pysyvien valmisteverolupien lisäksi myös verottomuusjärjestelmässä toimivat väliaikaisesti rekisteröidyt vastaanottajat kirjataan nykyään Verohallinnon rekisteriin. Oikeus toimia väliaikaisesti rekisteröitynä vastaanottajana koskee vain tiettyä lähetystä. Rekisteriin merkittäisiin kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirtoja varten pysyvästi rekisteröidyt toimijat sekä väliaikaisesti rekisteriin merkityt toimijat. Pysyviin rekisteröinteihin sovellettaisiin valmisteverotuslain rekisteröintiä koskevaa 5 lukua. Rekisteröinnillä ei edelleenkään tarkoitettaisi väliaikaisesti rekisteröityä vastaanottajaa koskevan rekisterimerkinnän tekemistä, eikä myöskään väliaikaisesti varmistettua lähettäjää tai väliaikaisesti varmistettua vastaanottajaa koskevan rekisterimerkinnän tekemistä.

Valmisteveroilmoituksista kootun tiedon perusteella vuonna 2020 noin 300 yritystä Suomessa on vastaanottanut tuotteita toisesta jäsenvaltiosta SAAD-menettelyssä. Vuonna 2019 tuotteita vastaanottavia yrityksiä on ollut noin 200. Keskimäärin yritykset ovat vastaanottaneet muutaman lähetyksen vuoden aikana. Yksittäisen yrityksen suurin vastaanottojen määrä on ollut hieman alle 100 vastaanottoa vuodessa. Vain noin kymmenellä yrityksellä on ollut yli kymmenen vastaanottoa vuodessa. Yhteensä vastaanottoja on vuonna 2020 ollut noin 600 kappaletta. Vuonna 2019 vastaanottojen määrä on ollut noin 500.

Tuotteiden lähetyksistä Suomesta toisiin jäsenvaltioihin ei ole saatavilla tietoa veroilmoituksista, koska lähetyksistä ei anneta veroilmoituksia Suomessa. Lähettäjien määrää voidaan kuitenkin arvioida valmisteverojen palautushakemuksista saadun tiedon avulla. Lähettäjien määrä vaikuttaisi olevan vähäinen. Palautushakemuksista saadun tiedon perusteella vuosina 2020 ja 2019 alle 10 yritystä on lähettänyt tuotteita Suomesta toiseen jäsenvaltioon.

Tilastotietoja ei ole saatavilla tietyistä veron ulkopuolella olevista tuotteista, joiden siirroissa käytetään SAAD-menettelyä. Tällaisia tuotteita ovat esimerkiksi eräät kulutukseen luovutetut nestemäiset polttoaineet, joita ei käytetä moottori- tai lämmityspolttoaineena. Kyseisiä nestemäisiä polttoaineita siirretään kuitenkin pääasiassa verottomuusjärjestelmässä.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Yleistä

Valmisteverotuslakiin tehtäisiin ne muutokset, jotka ovat välttämättömiä valmisteverotusdirektiivin täytäntöön panemiseksi. Tietyillä direktiiviin tehdyillä muutoksilla on pyritty lähinnä selkeyttämään ja vahvistamaan nykyisten menettelyiden toimivuutta eikä niinkään muuttamaan niitä. Muutokset olisivat siten pitkälti nykyistä sääntelyä tarkentavia eivätkä aiheuttaisi näiltä osin myöskään järjestelmämuutoksia. Lisäksi eräät direktiivin muutokset, jotka koskevat säännösten yhteensovittamista tullilainsäädännön kanssa, on jo saatettu kansallisesti voimaan valmisteverotuslain muuttamisesta annetulla lailla 766/2020.

Eräs muutos tehtäisiin lisäksi oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) määritelmiin. Valmisteverotusdirektiivin liitännäiset hallinnollisen yhteistyön asetusta koskevat muutokset sekä tietokoneistamispäätös eivät edellytä lainsäädäntömuutoksia.

4.1.2 Yhteensovittaminen tullilainsäädännön kanssa

Valmisteverotuslakiin tehtäisiin valmisteverotusdirektiiviä vastaavasti mukautukset jo aiemmin muutettujen tullikoodeksin säännösten perusteella sekä tarpeelliset selkeytykset tilanteissa,

joissa sovelletaan sekä valmistevero- että tullilainsäädäntöä. Muutokset ovat pitkälti pakottavia jäsenvaltioille.

Lailla 766/2020 otettiin valmisteverotuslaissa käyttöön Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 952/2013 kutsumanimike tullikoodeksi. Samalla laista poistettiin käsitteet tullisuspensiomenettelystä ja -järjestelmästä, joiden käytöstä tullikoodeksissa oli luovuttu. Niissä tilanteessa valmisteverot kannetaan noudattaen tullilainsäädännön menettelyjä ja niiltä osin kuin tullilainsäädäntöä näissä tilanteissa sovelletaan, verotustoimivalta on Tullilla. Väliaikaisen verottomuuden järjestelmä määritellään jo nykyisessä valmisteverotuslaissa siten, että siitä on rajattu pois ne tuotteet, joilla on muu kuin unionitavaran tullioikeudellinen asema tullikoodeksin säännösten mukaisesti. Valmisteverotusdirektiivin muutokset eivät siten näiltä osin edellytä muutoksia valmisteverotuslakiin.

Valmisteverotuslakiin lisättäisiin valmisteverotusdirektiiviä vastaava tuotteiden sääntöjenvastaista saapumista koskeva määritelmä. Direktiivissä määritellään tuonti, jolla tarkoitetaan tullilainsäännön mukaista vapaaseen liikkeeseen luovuttamista. Saapumisessa on kyse laajemmin tullimenettelyihin liittyvistä toimista, jotka edeltävät vapaaseen liikkeeseen luovutusta. Samoin valmisteverotuslakia tarkennettaisiin siten, että kulutukseen luovutuksena pidetään myös valmisteveron alaisten tuotteiden saapumista unionin alueelle sääntöjenvastaisesti.

Valmisteverotuslaissa säädettäisiin, että yhdenmukaistetun ja kansallisen valmisteveron alaisia tuotteita voidaan siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä verottomasta varastosta tullilainsäädännössä tarkoitettuun poistumistullitoimipaikkaan, joka on samalla ulkoisen passituksen lähtötullitoimipaikka. Tämä tarkoittaa samalla, että siirto väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä päättyy, kun tuotteet asetetaan ulkoisen passituksen menettelyyn. Siirron päättymisestä annettaisiin vahvistus Verohallinnolle. Samoin tuotteita siirrettäessä määräpaikan muutos olisi mahdollista myös silloin, kun määräpaikkana olisi ulkoisen passituksen lähtötullitoimipaikka. Määräpaikan muutoksesta olisi ilmoitettava lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille käyttämällä tietokoneistettua valvontajärjestelmää.

Tuonnin osalta täsmennettäisiin direktiivin mukaisesti lisäksi nykyisiä säännöksiä siten, että valmisteveron alaisia tuotteita voidaan siirtää tuontipaikasta väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä ainoastaan, jos tullilainsäädännössä tarkoitettu tulli-ilmoituksen antaja on toimittanut tuontijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille hallinnollisen yhteistyön asetuksessa säädetyn mukaisesti valmisteveronumeron. Valmisteveronumerolla yksilöidään siirron rekisteröity lähettäjä ja vastaanottaja.

Valmisteverotuslakia täsmennettäisiin direktiivin muutoksen mukaisesti siten, että jos valmisteveron alaisia tuotteita siirretään Suomesta vientipaikkaan eikä vienti-ilmoitusta anneta Suomessa, Verohallinto toimittaa sähköisen hallinnollisen asiakirjan, joka sisältää yksilöivän hallinnollisen viitekoodin, viipymättä vientijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Vientijäsenvaltiolla tarkoitetaan sitä jäsenvaltiota, jossa vienti-ilmoitus on annettava. Vienti-ilmoitus on tehtävä siihen toimivaltaiseen toimipaikkaan, johon viejä on sijoittautunut tai jossa tuotteet pakataan tai lastataan vientikuljetusta varten. Silloin, kun vienti-ilmoitusta ei anneta Suomessa ja siten vientijäsenvaltio on joku muu jäsenvaltio, kansallisessa lainsäädännössä ei voida säätää tämän vientijäsenvaltion toimivaltaisia viranomaisia velvoittavista säännöksistä.

Suomessa on jo toteutettu vienti- ja tuontijärjestelmien ja tietokoneistetun valvontajärjestelmän välinen yhteys lisäämällä tietokoneistetun valvontajärjestelmän hallinnollinen viitekoodin (ARC, Administrative Reference Code) vienti- ja tuonti-ilmoituksille. Tältä osin hallinollista viitekoodia koskevat täsmennykset valmisteverotuslakiin eivät aiheuttaisi Verohallinnolle tai Tullille järjestelmämuutoksia.

Lisäksi valmisteverotuslain säännöksiä viennin osalta täsmennettäisiin siten, että jos toisesta jäsenvaltiosta lähetetyt tuotteet on siirretty Suomessa sijaitsevaan vientipaikkaan ja vienti-ilmoitus annettu Suomessa, Verohallinto tarkastaisi tiedot ja lähettäisi vientiraportin lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Verohallinto ilmoittaisi lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jos tuotteita ei enää viedä unionista. Lähtöjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten olisi ilmoitettava tästä lähettäjälle viipymättä. Saatuaan ilmoituksen lähettäjän olisi joko peruutettava sähköinen hallinnollinen asiakirja tai muutettava tuotteiden määräpaikka. Direktiivin täsmentävä säännös siitä, että vientiraportti on laadittava niiden tietojen perusteella, jotka on saatu poistumistullitoimipaikasta, joka on samalla ulkoisen passitusmenettelyn lähtötullitoimipaikka, sisältyy jo nykyiseen valmisteverotuslain vientiraporttia koskevaan pykälään.

Valmisteverotuslaissa säädetään energiatuotteiden siirroista siten, että meritse tai sisävesitse kuljetettavien energiatuotteiden siirroissa voidaan määräpaikka jättää avoimeksi ja täydentää myöhemmin tietokoneistetussa valvontajärjestelmässä. Tämä säilyisi nykyisellään. Lakia tarkennettaisiin siten, että jos sähköistä hallinnollista asiakirjaa laadittaessa tuotteet on tarkoitus viedä unionin ulkopuolelle, menettelyä ei sovellettaisi.

Tietokoneistettua järjestelmää korvaavaa järjestelmää koskien tehtäisiin valmisteverotuslakiin lisäys direktiivin mukaisesti. Kun tuotteet siirrettäisiin paikkaan, josta ne poistuvat unionin alueelta tai asetettaisiin ulkoisen passituksen menettelyyn eikä tietokoneistettu valvontajärjestelmä olisi käytössä, tuotteiden mukana olisi seurattava paperille laadittu asiakirja, jossa olisi samat tiedot kuin sähköisessä hallinnollisessa asiakirjassa. Valmisteverotuslaissa säädetään nykyisin jo, että paperille laaditussa korvaavassa asiakirjassa on oltava samat tiedot kuin vientiraportissa ja siinä todistetaan, että siirto on päättynyt. Jos vienti-ilmoitusta ei anneta Suomessa, vienti-ilmoituksen antaja toimittaa vara-asiakirjan jäljennöksen vientijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

Valmisteverotuslaissa säädetään jo nykyisin, että jos kyse on unionin ulkopuolelle vietävistä tuotteista, näyttönä voidaan esittää sen jäsenvaltion, jossa poistumistullitoimipaikka sijaitsee, toimivaltaisten viranomaisten antama vahvistus tuotteiden poistumisesta unionin alueelta. Asianmukainen todiste on vastaanottajan antama asiakirja, jossa on samat tiedot kuin vastaanottoraportissa tai vientiraportissa. Lakiin ei ole siten tarvetta tehdä direktiivin sisältämiä saman sisältöisiä muutoksia.

4.1.3 Tietokoneistetun valvontajärjestelmän käytön laajentaminen

Esityksessä ehdotetaan, että valmisteverotuslakia muutettaisiin siten, että kulutukseen luovutettuja valmisteveron alaisia tuotteita voitaisiin siirtää kaupallisessa tarkoituksessa unionissa tietokoneistettua valvontajärjestelmää käyttäen. Ehdotetut muutokset olisivat pitkälti yhdenmukaisia sen kanssa, mitä valmisteveron alaisten tuotteiden siirrosta verottomuusjärjestelmässä säädetään.

Laissa määriteltäisiin direktiivin mukaisesti neljä uutta toimijatyyppiä, joilla olisi oikeus tietokoneistettua valvontajärjestelmää käyttäen lähettää tai vastaanottaa kulutukseen jo luovutettuja tuotteita kaupallisessa tarkoituksessa. Direktiivin suomenkielisessä versiossa käytettävien termien luotettavaksi tunnustettu lähettäjä ja luotettavaksi tunnustettu vastaanottaja sijaan laissa käytettäisiin kuitenkin termejä varmistettu lähettäjä ja varmistettu vastaanottaja. Ne ilmentäisivät paremmin sitä, että kyse on rekisteröinnistä eikä siihen liity luotettavuusarviointia.

Uusien toimijoiden rekisteröinnit edellyttäisivät valmisteverotuksen rekistereitä ja rekisteröimisilmoitusta koskevien säännösten muuttamista. Lisäksi kulutukseen luovutettuja tuotteita

satunnaisesti siirtävät toimijat tulisi merkitä rekisteriin vastaavasti kuin verottomuusjärjestelmässä toimivat väliaikaisesti rekisteröidyt vastaanottajat.

Lakia muutettaisiin niiden menettelysäännösten osalta, joita on noudatettava sellaisten valmisteveron alaisten tuotteiden siirroissa, jotka on luovutettu kulutukseen yhden jäsenvaltion alueella ja jotka siirretään toisen jäsenvaltion alueelle luovutettaviksi siellä kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvaa luovuttamista tai käyttöä varten. Tuotteita voitaisiin siirtää järjestelmässä vain varmistetun lähettäjän, väliaikaisesti varmistetun lähettäjän, varmistetun vastaanottajan ja väliaikaisesti varmistetun vastaanottajan välillä. Laissa säädettäisiin tuotteiden siirron alkamisesta ja päättymisestä direktiivin mukaisesti.

Laissa määriteltäisiin myös, että varmistettu vastaanottaja ja väliaikaisesti varmistettu vastaanottaja ovat verovelvollisia vastaanottamistaan tuotteissa Suomessa. Jos joku siirron osapuolista ei olisi rekisteröitynyt, olisi kyseessä sääntöjenvastaisuustilanne, jossa valmisteveroista vastaisivat yhteisvastuullisesti kaikki siirtoon osallistuneet. Siirtomenettelyn taikka pysyvän tai väliaikaisen rekisteröitymisen laiminlyönnistä voisi myös tulla määrättäväksi laiminlyöntimaksua.

Varmistetun vastaanottajan rekisteröinti edellyttäisi säännöllisen toiminnan lisäksi pysyvän vakuuden asettamista. Verohallinto määrittäisi vakuuden määrän ja tekisi rekisteröintiä koskevan päätöksen.

Vaikka direktiivissä säädetään, että valmisteveroluvan haltijoilta eli valtuutetuilta varastonpitäjiltä, rekisteröidyiltä vastaanottajilta ja rekisteröidyiltä lähettäjiltä riittää pelkkä ilmoituksen tekeminen rekisteröityäkseen varmistetuksi lähettäjäksi tai vastaanottajaksi, rekisteriin tarvittaisiin kuitenkin omat rekisterinumerot eri toimijatyypeille. Tämä tarkoittaa sitä, että käytännössä myös valmisteveroluvan haltijoille olisi tehtävä samanlainen pysyvä rekisteröinti rekisteriin kuin muidenkin toimijoiden kohdalla. Kun kyse on tuotteiden vastaanottamisesta, pitäisi myös valmisteveroluvan haltijoiden asettaa rekisteröitymisen yhteydessä kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirtoja koskeva vakuus.

Valmisteverotuslaissa säädettäisiin, että väliaikaisesti varmistettu lähettäjä tai väliaikaisesti varmistettu vastaanottaja voisi lähettää tai vastaanottaa tietyn lähetyksen. Väliaikaisesti varmistetun vastaanottajan olisi ennen tuotteiden kuljetuksen alkamista ilmoitettava Verohallinnolle toisesta jäsenvaltiosta Suomeen lähetettävistä tuotteista ja annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta. Pysyvästi tai väliaikaisesti varmistetun lähettäjän rekisteröintiin ei liity vakuuden asettamista. Väliaikaisesti varmistetun lähettäjän rekisteröinti olisi uudentyyppinen rekisteröinti, jolle ei löydy vastinparia verottomuusjärjestelmän puolelta. Rekisteröinti tehtäisiin, kun toimija lähettää satunnaisesti tuotteita toiseen jäsenvaltioon.

Sähköisestä yksinkertaistetusta hallinnollisesta asiakirjasta, joka korvaisi nykyisen paperisen yksinkertaistetun saateasiakirjan säädettäisiin direktiivin mukaisesti. Säännökset vastaavat verottomuusjärjestelmässä sovellettavaa sähköistä hallinnollista asiakirjaa koskevia säännöksiä. Valmisteverotuslakiin otettaisiin säännös mahdollisuudesta muuttaa määräpaikkaa direktiivin mukaisesti. Samoin lakiin otettaisiin säännökset vastaanottoraportista ja sen edellytyksistä. Laissa säädettäisiin myös korvaavista varamenettelyistä ja -asiakirjoista, silloin kun tietokoneistettua valvontajärjestelmää ei voi käyttää. Säännökset vastaisivat pitkälti verottomuusjärjestelmässä sovellettavia varamenettelyjä sovellettavia säännöksiä. Säännöksiä ei sovellettaisi vientitilanteissa. Pääsääntönä on, että, jos sähköistä hallinnollista asiakirjaa ei voida lähettää, tulisi laatia vastaavat tiedot sisältävä paperinen asiakirja, joka liitetään kuljetuksen mukaan. Lisäksi säädettäisiin pitkälti verottomuusjärjestelmässä sovellettavia säännöksiä vastaavasti vaihtoehtoisista todistuksista tuotteita vastaanotettaessa.

Lisäksi päivitettäisiin direktiivin mukaisesti säännöksiä koskien yksinkertaistettuja menettelyjä. Valmisteverotuslakiin lisättäisiin säännös myös kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirroista Suomen alueella toisen jäsenvaltion alueen kautta. Tällaisissa siirroissa olisi käytettävä sähköistä yksinkertaistettua hallinnollista saateasiakirjaa.

4.1.4 Muut valmisteverotuslakiin ehdotetut muutokset

Valmisteverotuslakiin lisättäisiin säännös yhteisen raja-arvon käytöstä koskien yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden luonteesta johtuvaa osittaista menettämistä, joka on tapahtunut väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tai kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirron aikana. Komissio antaa delegoituja säädöksiä tuotteiden yhteisistä raja-arvoista. Jos yhteisiä raja-arvoja ei ole annettu tai jos kyse on muista kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisista tuotteista, sovelletaan kansallisia menettelyjä. Lisäksi säädettäisiin, että vakuutta ei voisi vaatia kiinteissä kaasuputkissa tapahtuvissa energiatuotteiden siirroissa. Verovapautustodistusta koskevaa sääntelyä tarkennettaisiin. Nykyisinkin käytetään samaa verovapaustodistusta arvonlisä- ja valmisteverotuksessa, joten valmisteverotusdirektiivin harkinnanvarainen säännös asiaan liittyen ei aiheuta muutosta.

4.1.5 Muut ehdotukset

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettuun lakiin tehtäisiin tarkennus lisäämällä varmistettu vastaanottaja säännöllisten verovelvollisten määritelmään. Varmistetun vastaanottajan ja väliaikaisesti varmistetun vastaanottajan verovelvollisuus perustuisi valmisteverotuslakiin. Veroilmoitus annettaisiin vastaanotetuista tuotteista siten kuin oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään. Väliaikaisesti varmistettu vastaanottaja olisi satunnaisesti verovelvollinen, jota koskeva määritelmä sisältyy jo nykyisin oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettuun lakiin. Lisäksi lakiin lisättäisiin eräitä tässä laissa ehdotetuista muutoksista johtuvia viittauksia valmisteverotuslakiin.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Vaikutukset julkiseen talouteen

Sekä määrä- että arvoperusteisesti mitattuna valtaosa valmisteveron alaisten tuotteiden siirroista jäsenvaltioiden välillä koskee vielä verottamattomia tuotteita, joihin sovelletaan verottomuusjärjestelmän edellyttämiä lupa-, rekisteröinti- ja vakuusjärjestelyjä ja tietokoneistettua valvontajärjestelmää. Vastaavien menettelyjen ulottaminen jo verotettujen tuotteiden siirtomenettelyyn vähentäisi väärinkäytöksen mahdollisuuksia ja parantaisi siten valmisteverotukseen liittyvien petosten torjuntaa. Sama koskee ehdotettuja muutoksia, joilla sovitettaisiin nykyistä paremmin yhteen tuotteisiin sovellettavat valvonnalliset tulli- ja valmisteveromenettelyt tuonti- ja vientitilanteissa. Muutoksilla voi olla myös väärinkäytöksiä ennalta ehkäisevää merkitystä. Tarkkoja arvioita muutosten valtiontaloudellisista vaikutuksista on kuitenkin vaikea esittää.

Veronpalautuksen saaminen Suomessa jo verotetuista tuotteista sen jälkeen, kun tuotteet on vastaanotettu toisessa jäsenvaltiossa nopeutuisi nykyisestä. Toistaiseksi tällaisia siirtoja on toteutunut vähäisessä määrin, joten muutoksella ei arvioida olevan mainittavaa vaikutusta valtiontalouteen.

4.2.2 Vaikutukset verovelvollisille

Jo verotettujen tuotteiden lähettäminen ja vastaanottaminen kaupallisessa tarkoituksessa jäsenvaltioiden välillä edellyttäisi jatkossa rekisteröitymistä ja tietokoneistetun valvontajärjestelmän

käyttämistä. Rekisteröitymisvelvollisuus lisäisi jossain määrin verovelvollisille kohdistuvaa hallinnollista taakkaa. Uuteen menettelyyn ja järjestelmän käyttämiseen siirtyminen saattaisi vaatia muutoksia yrityksen sisäisiin toimintaprosesseihin ja tietojärjestelmiin, mistä aiheutuisi kertaluontoisia kustannuksia. Myös sisäinen tiedottaminen ja koulutus sitoisi alkuvaiheessa verovelvollisten resursseja.

Kulutukseen luovutettujen tuotteiden vastaanottajalla ei nykyään ole velvollisuutta rekisteröityä käyttämään tuotteiden siirtomenettelyä. Toisaalta jo nykyisin vastaanottajien on ilmoitettava lähetettävistä tuotteista ja asetettava kertaluontoinen vakuus. Väliaikaisesti varmistetuksi vastaanottajaksi rekisteröityminen ei siten käytännössä lisäisi verovelvollisen työmäärää.

Esityksen mukaan säännöllistä toimintaa harjoittavan olisi mahdollista rekisteröityä pysyvästi, mikä vähentäisi vastaanottajalle aiheutuvaa työtä, kun vastaanottajan ei ennen siirron alkamista tarvitsisi etukäteen ilmoittaa tuotteiden vastaanottamista. Koska verovelvollinen voisi halutessaan toimia myös väliaikaisesti varmistettuna vastaanottajana ja pystyisi siten harjoittamaan toimintaansa ilman pysyvää rekisteröintiä, ei pysyvään rekisteröintiin liittyvällä pysyvän vakuuden vaatimuksella olisi merkittävää vaikutusta verovelvollisen toimintaan.

Lähettäjät ovat aiemmin laatineet paperisen lomakkeen, joka on kulkenut siirron mukana. Sähköisen menettelyn käyttämiseen siirtymisen arvioidaan vähentävän lähettäjälle siirtomenettelystä aiheutuvaa hallinnollista taakkaa. Joidenkin lähettäjien kohdalla uusi rekisteröitymisvelvollisuus ja velvollisuus käyttää tietokoneistettua valvontajärjestelmää voisi kuitenkin vähäisessä määrin lisätä yritykselle aiheutuvaa työmäärää sekä aiheuttaa jonkin verran ylimääräisiä kustannuksia erityisesti alkuvaiheessa. Lisäksi siirtomenettelystä vastaanottajalle aiheutuva hallinnollinen taakka kevenisi siirryttäessä paperilomakkeista sähköiseen menettelyyn. Vastaanottaja toimittaisi tiedot tuotteiden vastaanottamisesta lähettäjälle jatkossa tietokoneistettua järjestelmää käyttäen.

Rekisteröinnin ja tietokoneistetun valvontajärjestelmän käytön myötä lähettäjälle voitaisiin jatkossa myöntää palautus tuotteista Suomessa maksetusta valmisteverosta jo sillä perusteella, että tuotteet on ilmoitettu vastaanotetuiksi tietokoneistettua valvontajärjestelmässä määräjäsenvaltiossa. Nykyisin lähettäjän on palautusta hakiessaan osoitettava SAAD-lomakkeen käytön lisäksi myös verojen maksu määräjäsenvaltiossa. Lähettäjän rekisteröinti mahdollistaisi palautuksen hakemisen nykyistä varhaisemmassa vaiheessa ja aiheuttaisi lähettäjälle vähemmän työtä kuin aiemmin ja vähentäisi verovelvolliselle palautuksen hakemisesta aiheutuvia kustannuksia. Menettelyn yksinkertaistaminen nopeuttaisi myös asioiden käsittelyä Verohallinnossa ja muutoksen voidaankin arvioida nopeuttavan palautuksen maksamista asiakkaalle.

Rekisteröintimenettelyn käyttöönottamisen taloudelliset vaikutukset verovelvolliselle arvioidaan vähäisiksi.

4.2.3 Vaikutukset viranomaisen toimintaan

Järjestelmämuutosten toteuttaminen aiheuttaisi merkittäviä kertaluonteisia kustannuksia Verohallinnolle. Järjestelmien ylläpidosta aiheutuva työmäärä lisääntyisi jonkin verran myös pysyvästi. Muilta osin tietotokoneistetun valvontajärjestelmän käytön laajenemisen ja siihen liittyvien uusien rekisteröintien ei arvioida lisäävän Verohallinnon pysyvää työmäärää merkittävästi. Verohallinnon henkilöstön kouluttamiseen, verovelvollisten ohjaukseen sekä tiedottamiseen liittyvät resurssitarpeet lisääntyisivät alkuvaiheessa uuteen menettelyyn siirryttäessä. Lähettäjäksi ja vastaanottajaksi rekisteröityminen ja sähköisen järjestelmän käyttö edellyttäisivät alkuvaiheessa virkailijoiden kouluttamista ja asiakasohjausta. Kertaluonteista työtä aiheutuisi myös varamenettelylomakkeiden laatimisesta.

Pysyvästi rekisteröitävän varmistetun vastaanottajan rekisteröintiin liittyvän vakuuden määrittäminen lisäisi Verohallinnon työmäärää vain vähän, koska rekisteröinti tehtäisiin vain kerran ja vain vähäiselle määrälle yrityksiä. Palautusmenettelyn keventyminen vähentäisi viranomaiskustannuksia. Lähettäjien ja vastaanottajien rekisteröiminen ja kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirtomenettelyn automatisoiminen mahdollistaisivat siirtojen riskiperusteisen valvonnan.

5 Lausuntopalaute

Esitysluonnoksesta annettiin lausuntokierroksella 11 lausuntoa. Lausunnonantajilla ei pääosin ollut lausuttavaa ja valmistelun aikana oli jo huomioitu aiemmin esitettyjä tarkennusehdotuksia. Eräissä lausunnoissa esitettyjen ehdotusten perusteella esitystä on täsmennetty ja muutettu. Täsmennykset ovat pitkälti teknisluonteisia.

Eräässä lausunnossa tuotiin esille, että direktiivin tavoitteiden toteuttamiseksi paremmin, toimintojen sähköistäminen on tarpeellista, mutta samalla tulisi huomioida direktiivin tavoite siitä, että toimijoiden hallinnollinen taakka kasvaa muutosten seurauksena mahdollisimman vähän. Lisäksi tuotiin esille, että sähköiset menettelyt eivät ole tarpeen jatkossakaan Suomen sisällä tapahtuvissa tuotteiden siirroissa. Esityksessä ei ehdoteta nykyistä menettelyä tältä osin muutettavaksi. Lausunnossa painotettiin myös selkeän ja läpinäkyvän ohjeistuksen tärkeyttä käytännön tasolla, jotta toimijoiden tasavertainen kohtelu varmistetaan.

6 Säännöskohtaiset perustelut

6.1 Valmisteverotuslaki

5 §. Maantieteelliset määritelmät. Pykälä sisältää maantieteelliset määritelmät. Pykälän 2 kohdan määritelmään tehtäisiin kolmatta aluetta koskeva teknisluonteinen tarkistus. Muutos perustuu direktiivin 4 artiklan 3 kohtaan.

6 §. Muut määritelmät. Pykälä sisältää laissa käytetyt muut kuin maantieteelliset määritelmät. Sääntely vastaisi suurimmalta osin nykyistä, mutta yhtä määritelmää päivitettäisiin ja pykälään lisättäisiin viisi uutta määritelmää. Pykälään lisättäisiin uudet 20, 21, 22 ja 23 kohdat, jotka sisältäisivät kulutukseen luovutettujen tuotteita siirtävien toimijoiden määritelmät sekä sääntöjenvastaista saapumista koskevan uuden 24 kohdan. Pykälän 9 kohdassa oleva viittaus tietokoneistamispäätökseen päivitettäisiin voimassa olevaan uudelleen laadittuun tietokoneistamispäätökseen (EU) 2020/263. Uusilla määritelmillä ja 9 kohdan päivityksellä pantaisiin täytäntöön osin direktiivin 3 artiklan määritelmät. Peruuttamista ja palauttamista ei olisi tarpeen määritellä kansallisella laissa direktiivin mukaisesti, koska kansallinen sääntely kattaa ne jo nykyisin.

8 §. Kulutukseen luovutus. Pykälässä säädetään siitä, mitä tarkoitetaan kulutukseen luovutuksella. Pykälän 4 kohtaa päivitettäisiin siten, että kulutukseen luovutuksena pidetään myös tuotteiden sääntöjenvastaista saapumista. Muutoksella pantaisiin täytäntöön direktiivin 6 artiklan 3 kohta.

9 §. Tuotteiden tuhoutuminen väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Pykälässä säädetään tuotteiden täydellisestä tuhoutumisesta tai lopullisesta menettämisestä väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin tuotteen luonteesta johtuvasta osittaiseen menettämiseen sovellettavista yhteisistä raja-arvoista. Niiden alle jäädessään kyse ei olisi kulutukseen luovutuksesta eikä verokynnys ylittyisi. Yhteiset raja-arvot määrittelee komissio delegoiduissa säädöksissä. Yhteisiä raja-arvoja määritettäessä otetaan huomioon muun muassa tuotteiden luonne, niiden fyysiset ja kemialliset ominaisuudet,

ympäristön lämpötila siirron aikana, siirron pituus tai siirron kesto. Nykyinen 2 momentti siirtyisi 3 momentiksi ja sitä päivitettäisiin osittaisen menettämisen osalta. Vastaavasti kuin nykyisin koskien tuotteiden tuhoutumista ja lopullista menettämistä, osittainen menettäminen olisi näytettävä toteen ja todistettava hyväksyttävällä tavalla sen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jossa menettäminen on havaittu. Muutoksilla pantaisiin täytäntöön 6 artiklan 7–10 kohdat.

18 §. Vapautukset valmisteverosta. Pykälän 1 momentissa säädetään niistä tahoista, jotka ovat oikeutettuja valmisteverovapautuksiin tiettyjen edellytysten täyttyessä ja tiettyjä menettelyjä noudattaen. Pykälän 3 momentissa säädetään, että tuotteita siirrettäessä väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä 1 momentissa tarkoitetuille tahoille tuotteiden mukana on seurattava verovapautustodistus. Pykälän 3 momentissa täsmennettäisiin verovapautustodistuksen sisältöä. Muutoksella pantaisiin täytäntöön direktiivin 12 artikla.

30 §. Valmisteverotuksen rekisterit. Pykälässä säädetään valmisteverotuksen rekistereistä. Pysyvien valmisteverolupien lisäksi myös verottomuusjärjestelmässä toimivat väliaikaisesti rekisteröidyt vastaanottajat sisältyvät 1 momentissa tarkoitettuihin rekisteriin merkittäviin toimijoihin. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirtoja varten pysyvästi rekisteröidyt toimijat sekä väliaikaisesti rekisteriin merkityt toimijat. Pykälän 3 momentti sisältää informatiivisen säännöksen siitä, että toimijoista ja verottomista varastoista pidettävästä rekisteristä luovutettaisiin tietoja toisten jäsenvaltioiden viranomaisille hallinnollisen yhteistyön asetuksen nojalla. Momenttia päivitettäisiin koskemaan kulutukseen luovutettuja siirtoja varten rekisteröityneitä toimijoita. Pykälään ehdotetut muutokset liittyvät direktiivin 35 artiklan kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirroissa tietokoneistetussa valvontajärjestelmässä koskevien menettelysäännösten täytäntöönpanoon.

31 §. Rekisteröitymisilmoitus. Pykälän 1 momentin mukaan niiden valmisteveron alaista toimintaa harjoittavien toimijoiden, joiden on lain mukaan rekisteröidyttävä toiminnastaan verovelvolliseksi, tuensaajaksi tai pienvalmistajaksi, on tehtävä Verohallinnolle tätä koskeva ilmoitus. Momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan varmistetuksi lähettäjäksi tai varmistetuksi vastaanottajaksi rekisteröityvän toimijan olisi tehtävä rekisteröitymisilmoitus Verohallinnolle. Pykälän 2 momentin mukaisesti varmistetun lähettäjän ja varmistetun vastaanottajan olisi ilmoitettava Verohallinnolle rekisteröitymisen yhteydessä ilmoitettujen tietojen muutoksesta tai toiminnan päättymisestä. Ehdotetut muutokset liittyvät direktiivin 35 artiklan menettelysäännösten täytäntöönpanoon.

32 §. Rekisteröinnin ajankohta. Pykälässä säädetään rekisteröinnin ajankohdasta. Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jonka mukaan Verohallinto merkitsee varmistetuksi lähettäjäksi tai varmistetuksi vastaanottajaksi rekisteröityneen rekisteriin ennen tuotteiden lähettämistä tai vastaanottamista. Sekä säännöllisesti että satunnaisesti toimiva voisi aina toimia väliaikaisesti varmistettuna lähettäjänä tai vastaanottajana, mutta jos toimija haluaisi pysyvän rekisteröinnin, olisi kriteerinä se, että toiminnan tulisi olla säännöllistä. Ehdotettu lisäys liittyy direktiivin 35 artiklan täytäntöönpanoon.

33 §. Rekisteröintiä koskeva päätös. Pykälässä säädetään rekisteröintiä koskevasta päätöksen antamisesta ja sen tiedoksiannosta. Pykälän 2 momentissa säädetään, että tiedoksiantoon sovelletaan, mitä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 56 ja 57 §:ssä säädetään. Pykälän 2 momenttia täsmennettäisiin lisäämällä maininta, että tällöin myös varmistettuun lähettäjään sovellettaisiin, mitä verovelvollisuudesta säädetään.

51 §. Tuotteiden siirtäminen väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Pykälän 1 momentissa säädetään siitä, millaisten lähtö- ja määräpaikkojen välillä yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita voidaan siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Tuotteita voidaan siirtää verottomuusjärjestelmässä unionissa tai siten unionin alueella, että tuotteet siirretään kolmannen maan tai kolmannen alueen kautta. Lähtö- ja määräpaikan tulee sijaita unionissa. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan tuotteet voidaan siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä verottomasta varastosta tullilainsäädännössä tarkoitettuun poistumistullitoimipaikkaan, joka on samalla ulkoisen passituksen lähtötullitoimipaikka. Pykälän 1 momentin 3 kohtaa täsmennettäisiin siten, että siirto tuontipaikasta verottomuusjärjestelmässä on mahdollista vain, jos tulli-ilmoituksen antaja toimittaa tuontijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille hallinnollisen yhteistyön asetuksen 19 artiklan 2 a kohdan mukaisesti rekisteriin tallennetun valmisteveronumeron, jolla yksilöidään rekisteröity lähettäjä ja vastaanottaja. Ehdotetuilla muutoksilla pantaisiin täytäntöön direktiivin 16 artiklan 1 kohdan muutos ja artiklan 2 kohta. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin kansalliseen sääntelytarpeeseen perustuen 1 momentin muutoksen mukaisesti, että myös muut kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaiset tuotteet voidaan siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä verottomasta varastosta tullilainsäädännössä tarkoitettuun poistumistullitoimipaikkaan, joka on samalla ulkoisen passituksen lähtötullitoimipaikka.

55 §. Vakuus valmisteveron alaisten tuotteiden siirroista. Pykälässä säädetään, että valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähettäjän on annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta, kun tuotteita siirretään väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Vakuuden on oltava voimassa kaikkialla unionissa. Vakuus määrätään luvan myöntämisen yhteydessä. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että vakuutta ei vaadita matalariskisissä kiinteitä putkia pitkin tapahtuvissa energiatuotteiden siirroissa. Muutoksella pantaisiin täytäntöön direktiivin 17 artiklan 2 kohta.

57 §. Siirron päättyminen. Pykälässä säädetään, että valmisteveron alaisten tuotteiden siirto väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä päättyy silloin, kun vastaanottaja on vastaanottanut tuotteet, tai silloin, kun tuotteet ovat poistuneet unionin alueelta. Pykälää täsmennettäisiin siten, että siirto päättyy myös, kun tuotteet on asetettu ulkoiseen passitusmenettelyyn. Muutoksella pantaisiin täytäntöön direktiivin 19 artiklan 2 kohta.

58 §. Tuotteiden lähettäminen tietokoneistetun järjestelmän valvonnassa. Pykälässä säädetään muun muassa, että yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden siirroissa on käytettävä tietokoneistettua valvontajärjestelmää. Näiden tuotteiden siirtojen katsotaan tapahtuvan väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä vain, jos siirrosta laaditaan sähköinen hallinnollinen asiakirja. Pykälän 5 momentissa säädetään, että jos valmisteveron alaisia tuotteita siirretään Suomesta vientipaikkaan eikä vienti-ilmoitusta anneta Suomessa, Verohallinto toimittaa sähköisen hallinnollisen asiakirjan viipymättä vientijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Momenttia täsmennettäisiin siten, että toimitettava sähköinen hallinnollinen asiakirja sisältää yksilöivän hallinnollisen viitekoodin. Momentin täsmennyksellä pantaisiin täytäntöön direktiivin 21 artiklan 2 kohta.

61 §. Määräpaikan muutos. Pykälässä säädettään siitä, millä edellytyksillä lähettäjä voi muuttaa määräpaikkaa. Lähettäjä voi esittää uuden määräpaikan, joka voisi olla veroton varasto, rekisteröidyn vastaanottajan ja väliaikaisesti rekisteröidyn vastaanottajan ilmoittama paikka, vientipaikka tai soveltuvissa tilanteissa 54 §:ssä tarkoitettu suora luovutus. Pykälää muutettaisiin siten, että uusi määräpaikka voisi olla myös ulkoisen passituksen lähtötullitoimipaikka. Lisäksi lisättäisiin säännös, jonka mukaan lähettäjän on toimitettava määräpaikan muutosta koskeva sähköisen asiakirjan luonnos lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille käyttäen tietokoneistettua järjestelmää. Muutoksilla pantaisiin täytäntöön direktiivin 20 artiklan 7 kohta.

62 §. Energiatuotteiden siirrot. Pykälässä säädetään avoimesta määräpaikasta. Vastaanottajan tiedot sähköisessä hallinnollisessa asiakirjassa voidaan jättää täyttämättä, kun siirron vastaanottaja ei ole vielä tiedossa siirron alkaessa. Pykälää ei ehdoteta tältä osin muutettavaksi. Pykälää täsmennettäisiin siten, että silloin, kun sähköistä hallinnollista asiakirjaa laadittaessa tuotteet on tarkoitettu vientiin, määräpaikkaa ei voi jättää avoimeksi. Täsmennyksellä pantaisiin täytäntöön direktiivin 22 artiklan 3 kohta.

65 §. Vientiraportti. Pykälässä säädetään vientiraportista. Pykälää ehdotetaan selkeytettäväksi direktiivin täytäntöönpanon lisäksi kansallisten säädöstarpeiden takia. Pykälän 1 momenttia selkeytettäisiin kielellisesti sisältöä muuttamatta sen vientitilanteen osalta, jossa Suomessa lähetyt tuotteet on siirretty vientipaikkaan ja vienti-ilmoitus annetaan Suomessa. Tällöin Verohallinto laatisi vientiraportin poistumistoimipaikan tai sen toimipaikan, jossa muodollisuudet suoritettiin siirrettäessä tuotteita kolmannelle alueelle, antaman vahvistuksen perusteella.

Lisäksi pykälän 2 momenttia tarkennettaisiin niin sanotun epäsuoran viennin tilanteessa, jossa toisesta jäsenvaltiosta lähetetyt tuotteet on siirretty Suomessa sijaitsevaan vientipaikkaan ja vienti-ilmoitus on annettu Suomessa, jolloin Verohallinto tarkastaisi tiedot ja lähettäisi vientiraportin lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Verohallinto ilmoittaisi lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jos tuotteita ei enää viedä unionista. Se tarkoittaisi tilannetta, jolloin tuotteiden suunniteltua vientiä ei jostain syystä toteutettaisikaan. Lähtöjäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ilmoittaisivat tästä viipymättä lähettäjälle. Saatuaan ilmoituksen lähettäjän on joko peruutettava sähköinen hallinnollinen asiakirja 60 §:n mukaisesti tai muutettava tuotteiden määräpaikkaa 61 §:n mukaisesti. Muutoksilla pantaisiin täytäntöön direktiivin 21 artiklan 5 kohta.

67 §. Tietokoneistetun järjestelmän korvaava järjestelmä. Pykälässä säädetään tietokoneistettua valvontajärjestelmää korvaavasta järjestelmästä eli varajärjestelmästä. Varajärjestelmä otetaan käyttöön silloin, jos tietokoneistettua valvontajärjestelmä ei voi käyttää. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi järjestelmän huollosta johtuvat käyttökatkokset ja tekniset häiriötilanteet. Pykälään ehdotetaan otettavaksi uusi momentti, jossa tarkennettaisiin tilannetta korvaavien asiakirjojen osalta, kun tuotteet siirretään paikkaan, josta ne poistuvat unionista tai asetetaan ulkoisen passituksen menettelyyn. Tuotteiden mukana olisi näissäkin tilanteissa seurattava paperille laadittu asiakirja, jossa olisi samat tiedot kuin sähköisessä hallinnollisessa asiakirjassa. Lähettäjä toimittaisi tämän asiakirjan vienti-ilmoituksen antajalle siirrettäessä tuotteita vientipaikkaan tai ulkoisen passitusmenettelyn lähtötullitoimipaikkaan. Jos vienti-ilmoitusta ei anneta Suomessa, vienti-ilmoituksen antaja toimittaisi vara-asiakirjan jäljennöksen vientijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Muutoksella pantaisiin täytäntöön direktiivin 26 artiklan 5 kohta.

71 a §. Tuotteiden siirtämistä koskevia erityisiä säännöksiä. Pykälä sisältää viittauksen omaaloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ään, jossa säädetään laiminlyöntimaksusta. Pykälään lisättäisiin viittaus määräpaikan muutosta koskevaan 61 §:ään.

72 §. Yksityishenkilön tuomiset. Pykälässä säädetään yksityishenkilön tuomisista. Lain 78 §:ään ehdotettujen muutosten vuoksi pykälän 4 ja 6 momenttia täsmennettäisiin ja yksityishenkilön velvollisuudet verotusta ja valvontaa koskien kirjattaisiin auki. Yksityishenkilön hankkiessa tuotteita muutoin kuin 1 momentissa tarkoitettuna matkustajatuomisena sekä 5 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa, yksityishenkilön olisi ennen tuotteiden kuljetuksen alkamista ilmoitettava Verohallinnolle Suomeen lähetettävistä tuotteista ja annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta. Pykälään lisättäisiin uusi 7 momentti, jonka mukaan vakuuden antamisvelvollisuus ei koskisi muita kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita. Oikeustila ja menettelyt eivät muuttuisi nykyisestä.

75 §. Hallussapito kaupallisessa tarkoituksessa. Pykälässä säädetään, että sellaisista toisessa jäsenvaltiossa yhdenmukaistetun valmisteveron alaisista kulutukseen jo luovutetuista eli verotetuista tuotteista, jotka siirretään Suomeen luovutettavaksi tai käytettäväksi kaupallisessa tarkoituksessa, kannetaan valmistevero Suomessa. Menettelystä etämyynnissä säädetään 80 §:ssä. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan siirrot voivat tapahtua vain varmistetun lähettäjän, väliaikaisesti varmistetun lähettäjän, varmistetun vastaanottajan ja väliaikaisesti varmistetun vastaanottajan välillä. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin varmistetun vastaanottajan ja väliaikaisesti varmistetun vastaanottajan verovelvollisuudesta. Lisäksi säädettäisiin, että kaikki siirtoon osallistuneet olisivat vastuussa verosta, jos siirron aikana on tapahtunut sääntöjenvastaisuus. Sääntöjenvastaisuudella tarkoitetaan tilannetta, jossa ei ole noudatettu 78 §:n säännöksiä. Nykyiseen tapaan verovelvollinen olisi myös se, joka luovuttaa tuotteet tai pitää hallussaan luovutukseen tarkoitettuja tuotteita tai jolle tuotteet luovutetaan Suomessa. Pykälän 3 momentin verovelvollisuussäännöstä sovellettaisiin, kun kyse on muista kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisista tuotteista. Säännös vastaisi nykyistä sääntelyä. Pykälän 4 ja 5 momentti vastaisivat nykyistä sääntelyä. Pykälän uudessa 6 momentissa säädettäisiin lähettäjän ja vastaanottajan velvollisuudesta ilmoittaa ennen siirtoa lähtö-tai vastaanottopaikka sekä siirron alkamis- ja päättymishetkestä. Pykälän muutoksilla pantaisiin täytäntöön tarpeellisilta osin direktiivin 33 ja 34 artikla.

78 §. Menettely kulutukseen luovutettujen tuotteiden kaupallisissa siirroissa. Pykälässä säädetään menettelystä kulutukseen luovutettujen tuotteiden kaupallisissa siirroissa. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirroissa on jatkossa käytettävä tietokoneistettua valvontajärjestelmää ja sähköistä yksinkertaistettua hallinnollista asiakirjaa. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin varmistetun vastaanottajan velvollisuudesta antaa vakuus valmisteverojen suorittamisesta. Verohallinto vahvistaisi vakuuden lajin ja suuruuden varmistetun vastaanottajan rekisteröitymisen yhteydessä. Vakuuden suuruuteen vaikuttaisi varmistetun vastaanottajan tuotteiden vastaanottojen arvioitu määrä. Lisäksi pykälän 3 momentin mukaan Verohallinto voisi vaatia lisää vakuutta tai vapauttaa vakuutta varmistetun vastaanottajan toiminnan muuttuessa. Verohallinto voisi esimerkiksi vaatia lisää vakuutta varmistetun vastaanottajan ilmoittaessa toiminnan laajentumisesta. Annettu vakuus tulisi vapauttaa varmistetun vastaanottajan ilmoittaessa toiminnan päättymisestä. Vakuudesta vapautettaisiin se osa, jota ei ole käytetty eikä käytetä veron suoritukseksi.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin väliaikaisesti varmistetun vastaanottajan ennakkoilmoitusvelvollisuudesta ja vakuuden antamisvelvollisuudesta. Väliaikaisesti varmistettu vastaanottaja voisi vastaanottaa tiettynä ajankohtana tietyn määrän valmisteveron alaisia tuotteita tietyltä lähettäjältä. Pykälän 5 momentissa säädettäisiin velvollisuuksista muita kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita koskien. Verovelvollisen olisi ennen tuotteiden kuljetuksen alkamista ilmoitettava Verohallinnolle Suomeen lähetettävistä tuotteista. Tuotteiden vastaanottoon ei tällöin liittyisi vakuutta tai väliaikaisesti varmistetun vastaanottajan rekisteröintiä. Pykälän 6 momentissa säädettäisiin, että asetuksella voidaan säätää jäsenvaltioiden välillä käytettävistä yksinkertaistetuista menettelyistä. Pykälän muutoksilla pantaisiin täytäntöön tarpeellisilta osin direktiivin 35 artikla sekä uusi 41 artikla.

78 a §. Sähköinen yksinkertaistettu hallinnollinen asiakirja. Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin sähköisestä yksinkertaistetusta hallinnollisesta saateasiakirjasta. Se otettaisiin käyttöön kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirroissa, koska jatkossa ne siirrettäisiin tietokoneistetussa valvontajärjestelmässä. Säännökset vastaisivat pitkälti väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tapahtuvissa siirroissa käytettävää sähköisestä hallinnollista asiakirjaa koskevia säännöksiä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että varmistetun lähettäjän ja väliaikaisesti varmistetun lähettäjän on tuotteita lähettäessään toimitettava sähköisen hallinnollisen asiakirjan luonnos Verohallinnolle tietokoneistettua järjestelmää käyttäen. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että Verohallinto tarkastaa tiedot sähköisesti. Jos tiedot eivät olisi oikein, Verohallinto ilmoittaisi asiasta lähettäjälle viipymättä. Jos tiedot olisivat oikein, Verohallinto antaisi sähköiselle yksinkertaistetulle hallinnolliselle asiakirjalle yksilöivän hallinnollisen viitekoodin ja ilmoittaisi sen lähettäjälle. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin Verohallinnon velvollisuudesta toimittaa sähköinen yksinkertaistettu hallinnollinen asiakirja viipymättä määräjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, joiden on toimitettava se varmistetulle vastaanottajalle tai väliaikaisesti varmistetulla vastaanottajalle. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin varmistetun lähettäjän ja väliaikaisesti varmistetun lähettäjän velvollisuudesta antaa valmisteveron alaisten tuotteiden mukana seuraavalle henkilölle yksilöivä yksinkertaistettu hallinnollinen viitekoodi. Momentissa säädettäisiin myös siitä, että valmisteveron alaisten tuotteiden mukana seuraavan henkilön on pyydettäessä esitettävä koodi toimivaltaisille viranomaisille koko siirron ajan. Pykälän 5 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta muuttaa määräpaikka siirron aikana. Säännös poikkeaisi verottomuusjärjestelmän siirroissa sovellettavasta määräpaikan muutosta koskevasta säännöksestä siinä, että määräpaikan voisi muuttaa vain samassa jäsenvaltiossa sijaitsevan saman varmistetun vastaanottajan tai väliaikaisesti varmistetun vastaanottajan pitämäksi vastaanottopaikaksi, tai lähettäjän lähtöpaikaksi, jos lähettäjä palauttaisi tuotteet itselleen. Uudella pykälällä pantaisiin täytäntöön direktiivin 36 artikla.

78 b §. Vastaanottoraportti. Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin vastaanottoraportista, jolla vahvistetaan, että siirto on päättynyt asianmukaisesti. Sisällöllisesti säännökset vastaisivat pitkälti verottomuusjärjestelmän siirroissa sovellettavia vastaanottoraporttia koskevia säännöksiä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että varmistetun vastaanottajan ja väliaikaisesti varmistetun vastaanottajan on viipymättä ja viimeistään viiden arkipäivän kuluttua siirron päättymisestä annettava tietokoneistettua järjestelmää käyttäen raportti tuotteiden vastaanottamisesta. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että Verohallinto toimittaa raportin tiedot sähköisesti. Jos tiedot eivät olisi oikein, Verohallinto ilmoittaisi asiasta vastaanottajalle viipymättä. Jos tiedot olisivat oikein, Verohallinto vahvistaisi vastaanottajalle vastaanottoraportin rekisteröinnin ja lähettäisi raportin lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että vastaanottoraporttia pidetään riittävänä todisteena siitä, että varmistettu vastaanottaja tai väliaikaisesti varmistettu vastaanottaja on täyttänyt kaikki tarvittavat muodollisuudet. Momentissa säädettäisiin myös, että Verohallinto toimittaa vastaanottoraportin suomalaiselle lähettäjälle. Uudella pykälällä pantaisiin täytäntöön direktiivin 37 artikla.

78 c §. Varamenettelyt ja sähköisten asiakirjojen korvaaminen. Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin tuotteiden siirroissa sovellettavasta menettelystä silloin, kun tietokoneistettua järjestelmää ei voida käyttää. Säännökset olisivat sisällöllisesti pitkälti yhdenmukaisia vastaavien verottomuusjärjestelmässä sovellettavien varamenettelyjen kanssa pois lukien vientitilanteet. Pykälän mukaan tuotteiden kuljetuksen mukana tulisi olla paperille laadittu asiakirja, jossa on samat tiedot kuin sähköisen yksinkertaistetun hallinnollisen asiakirjan luonnoksessa. Varmistettu lähettäjä tai väliaikaisesti varmistettu lähettäjä ilmoittaisi asiasta lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ennen siirron alkamista sekä antaisi selvityksen syystä, jonka vuoksi tietokoneistettu järjestelmä ei ole käytössä, jos se johtuu lähettäjästä. Pykälän 2 momentin mukaan sähköisen yksinkertaistetun hallinnollisen asiakirjan luonnos olisi annettava heti, kun tietokoneistettu järjestelmä on käytettävissä. Pykälän mukaan varmistetun lähettäjän ja väliaikaisesti varmistetun lähettäjän olisi säilytettävä paperille laaditun asiakirjan jäljennös kirjanpidossaan. Jos tietokoneistettu järjestelmä ei olisi käytettävissä lähtöjäsenvaltiossa, lähettäjä toimittaisi määräpaikan muutoksesta tiedon muita viestintäkeinoja käyttäen. Jos vastaanottoraporttia

ei voitaisi siirron päätyttyä antaa säädetyssä määräajassa sähköisesti, vastaanottajan olisi annettava Verohallinnolle paperille laadittu asiakirja, jossa ovat samat tiedot kuin vastaanottoraportissa ja jossa todistetaan, että siirto on päättynyt. Uudella pykälällä pantaisiin täytäntöön direktiivin 38–39 artikla.

78 d §. Vaihtoehtoiset todisteet. Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin vaihtoehtoisista todisteista. Vastaanottoraportti todistaisi siirron päättyneen, vaikka tietokoneistettu valvontajärjestelmä ei olisikaan käytettävissä. Säännökset olisivat pitkälti yhdenmukaisia vastaavien väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä sovellettavien varamenettelyjen kanssa. Jos vastaanottoraporttia ei olisi annettu muusta syystä kuin tietokoneistetun valvontajärjestelmän toimimattomuuden vuoksi, voitaisiin vaihtoehtoisesti siirto päättää määräjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten antamalla vahvistuksella tuotteiden vastaanottamisesta. Asianmukainen todiste olisi vastaanottajan antama asiakirja, jossa olisi samat tiedot kuin vastaanottoraportissa. Uudella pykälällä pantaisiin täytäntöön direktiivin 40 artikla.

78 e §. Siirrot Suomen alueella toisen jäsenvaltion alueen kautta. Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin menettelystä silloin, kun kulutukseen luovutettuja valmisteveron alaisia tuotteita siirretään Suomen alueella sijaitsevien kahden paikan välillä toisen jäsenvaltion alueen kautta. Siirrossa olisi käytettävä sähköistä yksinkertaistettua hallinnollista asiakirjaa. Varmistetun vastaanottajan ja väliaikaisesti varmistetun vastaanottajan olisi todistettava Verohallinnolle, että tuotteet on vastaanotettu. Jos valmisteveron alaisia tuotteita siirrettäisiin usein ja säännöllisesti, valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä voidaan sopia yksinkertaistetuista menettelyistä, joita sovelletaan siirrettäessä tuotteita 1 momentin mukaisesti. Uudella pykälällä pantaisiin täytäntöön direktiivin 42 artikla.

78 f §. Tarkemmat määräykset tietokoneistetusta järjestelmästä. Pykälässä valtuutettaisiin vastaavasti kuin verottomuusjärjestelmän osalta Verohallinto antamaan tarkempia määräyksiä tietokoneistetun järjestelmän käytöstä.

81 §. Kulutukseen luovutettujen tuotteiden tuhoutuminen kuljetuksen aikana. Pykälässä säädetään, että toisessa jäsenvaltiossa kulutukseen luovutettuja tuotteita ei pidetä kulutukseen luovutettuina Suomessa eikä niistä kanneta veroa Suomessa, jos ne ovat kuljetuksen aikana tuhoutuneet täydellisesti tai menetetty lopullisesti mukaan luettuina tuotteiden luonteesta johtuvat menetykset. Tätä sovellettaisiin myös silloin, kun tuotteita kuljetetaan Suomesta toisen jäsenvaltion kautta Suomeen. Pykälää täsmennettäisiin vastaavasti kuin 9 §:ää osittaisen menettämisen yhteisiä raja-arvoja koskien. Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin tuotteen luonteesta johtuvasta osittaista menettämistä koskevista yhteisistä raja-arvoista. Niiden alle jäädessään kyse ei olisi kulutuksen luovutuksesta eikä verokynnys ylittyisi. Nykyinen 3 momentti siirtyisi 4 momentiksi ja sitä päivitettäisiin osittaisen menettämisen osalta. Pykälän nykyinen 4 momentti siirtyisi 5 momentiksi ja sen viittausta 78 §:ään tarkistettaisiin. Pykälän muutoksella pantaisiin täytäntöön direktiivin 45 artikla.

82 §. Sääntöjenvastainen menettely. Pykälässä säädetään sääntöjenvastaisesta menettelystä. Pykälän 3 momentin nojalla valmistevero kannettaisiin vakuudenantajalta ja sääntöjenvastaiseen menettelyyn osallistuneelta. Ehdotettujen muutosten vuoksi pykälän 3 momentin viittausta 78 §:ään tarkistettaisiin.

83 §. Valmisteveron yleiset palautusperusteet. Pykälässä säädetään eri valmisteveroille yhteisistä palautusperusteista. Pykälän 2 momentissa säädetään palautusperusteista siirrettäessä kulutukseen luovutettuja tuotteita toiseen jäsenvaltioon siellä kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvaa luovuttamista tai käyttöä varten. Momenttia muutettaisiin siten, ettei palautuksen hakijan tarvitsisi enää näyttää, että valmisteverot on suoritettu toisessa jäsenvaltiossa. Palautus

myönnettäisiin jatkossa 78 b §:n tarkoitetun vastaanottoraportin tai hakijan esittämän muun selvityksen perusteella. Muuna selvityksenä hyväksyttäisiin vastaanottoraportin korvaava 78 c §:n 5 momentissa tarkoitettu vara-asiakirja tai 78 d §:ssä tarkoitetut vaihtoehtoiset todisteet. Muiden kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden osalta selvityksenä voitaisiin hyväksyä esimerkiksi rahtikirja. Muutos perustuisi valmisteverotusdirektiivin 37 artiklan 4 kohtaan. Lisäksi pykälän 4 momentin viittausta 78 §:ään tarkistettaisiin.

6.2 Laki oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä

2 §. Määritelmät. Pykälässä säädetään laissa käytettävistä määritelmistä. Pykälän 6 kohdassa määritellään valmisteverotuksessa säännöllisesti verovelvollinen. Valmisteverotuksessa säännöllisesti verovelvollisilla tarkoitetaan ensinnäkin valtuutettuja varastonpitäjiä, rekisteröityjä vastaanottajia ja veroedustajia. Lisäksi sillä tarkoitettaan niitä, joiden täytyy rekisteröityä verovelvollisiksi asianomaisen valmisteverolain säännöksen perusteella. Kohtaan lisättäisiin varmistettu vastaanottaja, joka olisi verovelvollinen Suomessa kaupallisessa tarkoituksessa vastaanottamistaan toisesta jäsenvaltiosta siirretyistä kulutukseen luovutetuista tuotteista. Pykälään 7 kohdassa määritellään valmisteverotuksessa satunnaisesti verovelvollinen. Sillä tarkoitetaan kaikkia muita valmisteverovelvollisia paitsi säännöllisesti verovelvollisia. Kohta kattaisi myös väliaikaisesti varmistetun vastaanottajan, joka satunnaisesti vastaanottaa valmisteveron alaisia tuotteita. Siten kyseistä kohtaa ei olisi tarpeen muuttaa.

39 §. Laiminlyöntimaksu. Pykälässä säädettäisiin laiminlyöntimaksusta. Pykälän toiseen momenttiin lisättäisiin viittaus muutettavaan valmisteverotuslain 61 §:ään, jossa säädetään verottomuusjärjestelmässä tehtävästä määräpaikan muutoksesta ja velvollisuudesta toimittaa muutosta koskeva sähköisen asiakirjan luonnos tietokoneistetussa järjestelmässä. Lisäksi momenttiin lisättäisiin viittaus ehdotettuihin valmisteverotuslain 78 a–c ja 78 e §:iin, joissa säädetään siirtomenettelyistä kulutukseen luovutettujen tuotteiden kaupallisissa siirroissa.

7 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan 13.2.2023, jolloin direktiiviä on sovellettava.

Kulutuksen luovutettujen yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden vastaanottaminen sallittaisiin 13.2.–31.12.2023 välillä nykyisten säännösten mukaan. Tämä tarkoittaisi, että tuotteita voitaisiin vastaanottaa tänä aikana sekä tietokoneistettua järjestelmää sekä paperista saateasiakirjaa käyttäen.

Lait on kuitenkin direktiivin edellyttämällä tavalla hyväksyttävä ja julkaistava viimeistään 31.12.2021.

Verohallinto voisi ryhtyä ehdotusten toimeenpanon edellyttämiin toimiin, kuten varmistettujen lähettäjien ja vastaanottajien rekisteröinteihin, jo ennen lakien voimaantuloa.

8 Toimeenpano ja seuranta

Komissio antaa viiden vuoden välein Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen valmisteverotusdirektiivin täytäntöönpanosta. Ensimmäinen kertomus annetaan viimeistään kolmen vuoden kuluttua direktiivin soveltamisen alkamispäivästä. Jäsenvaltioiden on pyynnöstä toimitettava komissiolle kertomuksen laadintaa varten vaadittavat tiedot.

9 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Esityksellä ei laajenneta valmisteverotuslain henkilöllistä soveltamisalaa nykyisestä, joten muutoksella ei ole vaikutusta perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaiseen henkilötietojen suojaan. Uusien toimijatyyppien käyttöönotto liittyy kulutukseen luovutukseen tuotteiden siirtomenettelyjen sähköistämiseen. Siten lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Ponsi

Koska valmisteverotuksen yleisestä järjestelmästä annetussa direktiivissä on säännöksiä, jotka ehdotetaan pantaviksi täytäntöön lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Laki

valmisteverotuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valmisteverotuslain (182/2010) 5 §:n 2 kohta, 6 §:n 9 ja 19 kohta, 8 §:n 4 kohta, 9 §:n 2 momentti, 18 §:n 3 momentti, 30 §:n 1 ja 4 momentti, 31 §:n 1 momentti, 33 §, 51 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohta sekä 2 momentin 1 kohta, 55 §:n 1 momentti, 57 §, 58 §:n 5 momentti, 61 §, 62 §:n 1 momentti, 65 ja 71 a §, 72 §:n 4 ja 6 momentti, 75, 78 ja 81 §, 82 §:n 3 momentti sekä 83 §:n 2 ja 4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 2 kohta laissa 1555/2019, 6 §:n 9 ja 19 kohta, 30 §:n 1 ja 4 momentti, 31 §:n 1 momentti, 33 ja 71 a §, 72 §:n 4 ja 6 momentti, 78 ja 81 § sekä 82 §:n 3 momentti laissa 766/2020 sekä 9 §:n 2 momentti, 58 §:n 5 momentti ja 65 § laissa 1178/2016, ja

lisätään 6 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 766/2020, uusi 20–24 kohta, 9 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1178/2016, uusi 2 momentti, jolloin muutettu 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 32 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 766/2020, uusi 3 momentti, 67 §:ään uusi 7 momentti, 72 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 766/2020, uusi 7 momentti sekä lakiin uusi 78 a–f § seuraavasti:

5 §

Maantieteelliset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— —

2) *kolmannella alueella* Kanariansaaria, Ahvenanmaan maakuntaa, Kanaalisaaria, Helgolandin saarta, Büsingenin aluetta, Ceutaa, Melillaa ja Livignoa sekä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 349 artiklassa ja 355 artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitettuja alueita;

— —

6 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— —

9) *tietokoneistetulla järjestelmällä* valmisteveron alaisten tavaroiden siirtojen ja valvonnan tietokoneistamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen (uudelleenlaadittu) (EU) 2020/263 1 artiklassa tarkoitettua tietokoneistettua järjestelmää, jonka tarkoituksena on hallinnollisen asiakirjan siirtäminen sähköisesti ja valvonnan parantaminen;

— —

19) *yhdenmukaistetun valmisteveron alaisilla tuotteilla* neuvoston direktiivin 2008/118/EY täytäntöön panemisesta valmisteveron alaisten tavaroiden väliaikaisesti verottomia siirtoja koskevien tietokoneistettujen menettelyjen osalta annetun komission asetuksen (EY) N:o 684/2009 liitteen II kohdassa 11 tarkoitettuja tuotteita;

20) *varmistetulla lähettäjällä* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on rekisteröity lähtöjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten rekisteriin, jotta kyseinen henkilö voi ansiotoiminnassaan lähettää yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita, jotka on luovutettu kulutukseen yhden jäsenvaltion alueella ja jotka sen jälkeen siirretään toisen jäsenvaltion alueelle;

21) *varmistetulla vastaanottajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on rekisteröity määräjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten rekisteriin, jotta kyseinen henkilö voi ansiotoiminnassaan vastaanottaa yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita, jotka on luovutettu kulutukseen yhden jäsenvaltion alueella ja jotka sen jälkeen siirretään toisen jäsenvaltion alueelle;

22) *väliaikaisesti varmistetulla lähettäjällä* sellaista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on rekisteröity lähtöjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten rekisteriin, jotta kyseinen henkilö voi ansiotoiminnassaan lähettää tietyn määrän tietylle vastaanottajalle ja tiettynä ajankohtana yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita, jotka on luovutettu kulutukseen yhden jäsenvaltion alueella ja jotka sen jälkeen siirretään toisen jäsenvaltion alueelle;

23) *väliaikaisesti varmistetulla vastaanottajalla* sellaista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on rekisteröity määräjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten rekisteriin, jotta kyseinen henkilö voi ansiotoiminnassaan vastaanottaa tietyn määrän tietyltä lähettäjältä ja tiettynä ajankohtana yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita, jotka on luovutettu kulutukseen yhden jäsenvaltion alueella ja jotka sen jälkeen siirretään toisen jäsenvaltion alueelle;

24) *sääntöjenvastaisella saapumisella* sellaisten valmisteveron alaisten tuotteiden saapumista unionin alueelle, joita ei ole luovutettu vapaaseen liikkeeseen tullikoodeksin 201 artiklan mukaisesti ja joista on syntynyt tai joista olisi syntynyt, jos kyseisistä tuotteista olisi kannettu tulli, tullikoodeksin 79 artiklan 1 kohdan mukainen tullivelka.

8 §

Kulutukseen luovutus

Kulutukseen luovutuksella tarkoitetaan:

— —

4) valmisteveron alaisten tuotteiden tuontia, sääntöjenvastainen tuonti ja sääntöjenvastainen saapuminen mukaan lukien, Suomeen unionin ulkopuolelta, paitsi jos tuotteet asetetaan välittömästi maahantuonnin tapahduttua väliaikaisen verottomuuden järjestelmään;

— —

9 §

Tuotteiden tuhoutuminen väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä

— —

Kulutukseen luovutuksena ei myöskään pidetä tuotteiden luonteesta johtuvaa osittaista menettämistä, joka on tapahtunut siirrettäessä valmisteveron alaisia tuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä, jos menettämisen määrä jää kyseisten valmisteveron alaisten tuotteiden osittaisen menettämisen yhteisen raja-arvon alapuolelle, ellei ole perusteltua syytä epäillä petosta tai sääntöjenvastaisuutta. Sitä osaa osittaisesta menettämisestä, joka ylittää kyseisen raja-arvon, pidetään kulutukseen luovutuksena. Yhteiset raja-arvot määritellään komission delegoiduissa säädöksissä. Jos raja-arvoja ei ole määritelty tai kyse on muista kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisista tuotteista, sovelletaan kansallisia menettelyjä.

Tuotteiden täydellinen tuhoutuminen, lopullinen menettäminen tai osittainen menettäminen on näytettävä toteen sen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä tavalla, jossa tuotteet tuhoutuivat tai menetettiin kokonaan tai osittain. Jos ei ole mahdollista määrittää, missä

tuhoutuminen tai menettäminen on tapahtunut, se on näytettävä toteen sen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä tavalla, jossa se havaittiin. Jos tuotteet tuhoutuvat tai menetetään Suomessa, tuotteiden tuhoutuminen tai menettäminen on näytettävä toteen toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä tavalla. Jos todetaan, että valmisteveron alaiset tuotteet ovat tuhoutuneet täydellisesti tai ne on menetetty lopullisesti tai osittain, tuotteiden siirtämiseksi 55 §:n nojalla annettu vakuus vapautetaan tapauksen mukaan kokonaan tai osittain riittävien todisteiden esittämisen jälkeen.

18 §

Vapautukset valmisteverosta

— —

Jos valmisteveron alaisia tuotteita siirretään toisesta jäsenvaltiosta 1 momentissa tarkoitetuille vastaanottajille väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä, valmisteveron alaisten tuotteiden mukana on oltava verovapaustodistus. Verovapautustodistuksessa on ilmoitettava luovutettaviksi tarkoitettujen valmisteveron alaisten tuotteiden luonne ja määrä, tuotteiden arvo, verosta vapautetun vastaanottajan henkilöllisyys ja vapautuksen varmentava isäntäjäsenvaltio. Lisäksi sovelletaan, mitä 8 luvussa säädetään tuotteiden siirroista väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä.

— —

30 §

Valmisteverotuksen rekisteri

Verohallinto pitää luvanhaltijoista ja verottomista varastoista sekä kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirtoja varten rekisteröidyistä luonnollisista henkilöistä ja oikeushenkilöistä rekisteriä, jota hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverotuksen alalla ja asetuksen (EY) N:o 2073/2004 kumoamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EU) N:o 389/2012 edellytetään. Lisäksi Verohallinto pitää tämän lain ja valmisteverolakien täytäntöön panemiseksi rekisteriä, johon merkitään valmisteverotusta ja valmisteverojen palauttamista varten tarpeelliset tiedot.

— —

Luvanhaltijoista ja verottomista varastoista sekä kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirtoja varten rekisteröidyistä luonnollisista henkilöistä ja oikeushenkilöistä pidettävän rekisterin tietojen luovuttamisesta sähköisesti toisten jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille säädetään 1 momentissa mainitussa asetuksessa.

31 §

Rekisteröitymisilmoitus

Niiden valmisteveron alaista toimintaa harjoittavien, joiden on lain mukaan rekisteröidyttävä verovelvolliseksi, tuensaajaksi tai pienvalmistajaksi, tai niiden säännöllisesti tuotteita lähettävien tai vastaanottavien, jotka rekisteröityvät varmistetuksi lähettäjäksi tai varmistetuksi vastaanottajaksi, on tehtävä Verohallinnolle rekisteröitymisilmoitus. Rekisteröitymisilmoitus on tehtävä ennen kuin rekisteröitymistä edellyttävä toiminta alkaa, jollei tässä laissa tai asianomaisessa valmisteverolaissa toisin säädetä.

— —

32 §

Rekisteröinnin ajankohta

— —

Verohallinto merkitsee varmistetun lähettäjän ja varmistetun vastaanottajan rekisteriin ennen tuotteiden lähettämistä tai vastaanottamista.

33 §

Rekisteröintiä koskeva päätös

Verohallinnon on annettava asianomaiselle päätös rekisteröintiä koskevassa asiassa.

Päätöksen tiedoksiantoon sovelletaan, mitä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 56 ja 57 §:ssä säädetään. Tuensaajaan, pienvalmistajaan ja varmistettuun lähettäjään sovelletaan tällöin, mitä verovelvollisesta säädetään.

51 §

Tuotteiden siirrot väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä

Yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita voidaan siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä unionin alueella tai, jos tuotteet siirretään kolmannen maan tai kolmannen alueen kautta:

1) verottomasta varastosta toiseen verottomaan varastoon, rekisteröidylle vastaanottajalle, vientipaikkaan tai tullilainsäädännössä tarkoitettuun poistumistullitoimipaikkaan, joka on samalla ulkoisen passitusmenettelyn lähtötullitoimipaikka;

— —

3) tuontipaikasta johonkin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun määräpaikkaan tai vastaanottajalle, jos kyseiset tuotteet lähettää rekisteröity lähettäjä lukuun ottamatta tilanteita, joissa tuonti tapahtuu verottomassa varastossa; valmisteveron alaisia tuotteita voidaan kuitenkin siirtää tuontipaikasta väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä vain, jos tulli-ilmoituksen antaja on toimittanut tuontijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverotuksen alalla ja asetuksen (EY) N:o 2073/2004 kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 389/2012 19 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisen valmisteveronumeron, jolla yksilöidään siirron rekisteröity lähettäjä ja vastaanottaja.

Muita kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita voidaan siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä:

1) Suomen alueella verottomasta varastosta toiseen verottomaan varastoon, vientipaikkaan tai tullilainsäädännössä tarkoitettuun poistumistullitoimipaikkaan, joka on samalla ulkoisen passitusmenettelyn lähtötullitoimipaikka taikka toiseen jäsenvaltioon;

— —

55 §

Vakuus valmisteveron alaisten tuotteiden siirroista

Valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähettäjän on annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta valmisteveron alaisia tuotteita siirrettäessä väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Vakuuden on oltava voimassa kaikkialla unionissa. Vakuutta ei tarvita, kun energiatuotteita siirretään kiinteitä putkia pitkin.

— —

57 §

Siirron päättyminen

Valmisteveron alaisten tuotteiden siirto väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä päättyy silloin, kun vastaanottaja on vastaanottanut valmisteveron alaiset tuotteet taikka silloin, kun tuotteet ovat poistuneet unionin alueelta tai asetettu tullilainsäädännössä tarkoitettuun ulkoiseen passitusmenettelyyn.

58 §

Tuotteiden lähettäminen tietokoneistetun järjestelmän valvonnassa

— —

Jos valmisteveron alaisia tuotteita siirretään Suomessa vientipaikkaan eikä vienti-ilmoitusta anneta Suomessa, Verohallinto toimittaa yksilöidyn hallinnollisen viitekoodin sisältävän sähköisen hallinnollisen asiakirjan viipymättä vientijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Jos vienti-ilmoitus annetaan Suomessa, Verohallinto säilyttää sähköisen hallinnollisen asiakirjan odottamassa vientiraporttia.

— —

61 §

Määräpaikan muutos

Lähettäjä voi väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tapahtuvan siirron aikana muuttaa määräpaikkaa käyttäen tietokoneistettua järjestelmää sekä esittää uuden määräpaikan, jonka on oltava veroton varasto, rekisteröidyn tai väliaikaisesti rekisteröidyn vastaanottajan ilmoittama paikka, vientipaikka, ulkoisen passituksen lähtötullitoimipaikka tai soveltuvissa tilanteissa 54 §:ssä tarkoitettu suoran luovutuksen paikka. Lähettäjän on toimitettava muutosta koskeva sähköisen hallinnollisen asiakirjan luonnos lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille käyttäen tietokoneistettua järjestelmää.

62 §

Energiatuotteiden siirrot

Valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity lähettäjä voi lähettää yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia energiatuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä meritse tai sisävesitse sellaiselle vastaanottajalle, joka ei ole tarkasti tiedossa sillä hetkellä, kun lähettäjä antaa 58 §:ssä tarkoitetun sähköisen hallinnollisen asiakirjan luonnoksen. Jos edellä tarkoitettua asiakirjaa laadittaessa tuotteet on tarkoitus viedä unionin ulkopuolelle, menettelyä ei sovelleta.

— —

65 §

Vientiraportti

Jos Suomessa lähetyt tuotteet on siirretty vientipaikkaan ja vienti-ilmoitus on annettu Suomessa, Verohallinto laatii vientiraportin sen vahvistuksen perusteella, jonka on antanut tullilainsäädännössä tarkoitettu poistumistoimipaikka tai se toimipaikka, jossa muodollisuudet suoritettiin, kun tuotteet siirrettiin kolmannelle alueelle. Vahvistuksessa on todistettava, että valmisteveron alaiset tuotteet on viety unionin alueelta. Verohallinto tarkastaa mainitussa vahvistuksessa olevat tiedot sähköisesti.

Jos toisesta jäsenvaltiosta lähetetyt tuotteet on siirretty Suomessa sijaitsevaan vientipaikkaan ja vienti-ilmoitus on annettu Suomessa, Verohallinto tarkastaa tiedot ja lähettää vientiraportin lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Verohallinto ilmoittaa lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jos tuotteita ei enää viedä unionista. Lähtöjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava tästä lähettäjälle viipymättä. Saatuaan ilmoituksen lähettäjän on joko peruutettava sähköinen hallinnollinen asiakirja 60 §:n mukaisesti tai muutettava tuotteiden määräpaikka 61 §:n mukaisesti.

Verohallinto toimittaa vientiraportin lähettäjälle.

67 §

Tietokoneistetun järjestelmän korvaava järjestelmä

— —

Jos tietokoneistettu järjestelmä ei ole käytettävissä lähtöjäsenvaltiossa, lähettäjä toimittaa vienti-ilmoituksen antajalle 1 momentin 1 kohdan mukaisen vara-asiakirjan jäljennöksen siirrettäessä tuotteita vientipaikkaan tai ulkoisen passitusmenettelyn lähtötullitoimipaikkaan. Jos vienti-ilmoitusta ei anneta Suomessa, vienti-ilmoituksen antaja toimittaa vara-asiakirjan jäljennöksen vientijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

71 a §

Tuotteiden siirtämistä koskevia erityisiä säännöksiä

Edellä 54, 58, 59, 61–64, 66–68 ja 71 §:ssä säädettyjen velvollisuuksien laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.

72 §

Yksityishenkilön tuomiset

— —

Jos yksityishenkilö hankkii tuotteita muutoin kuin 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, hän on velvollinen suorittamaan tuotteista veron, jonka perusteesta ja määrästä säädetään asianomaisessa valmisteverolaissa. Yksityishenkilön on lisäksi ennen tuotteiden kuljetuksen alkamista ilmoitettava Verohallinnolle toisesta jäsenvaltiosta Suomeen lähetettävistä tuotteista ja annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta.

— —

Edellä 5 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa yksityishenkilön on lisäksi ennen tuotteiden kuljetuksen alkamista ilmoitettava Verohallinnolle toisesta jäsenvaltiosta Suomeen lähetettävistä tuotteista ja annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta.

Mitä 4 ja 6 momentissa säädetään vakuuden antamisesta, ei kuitenkaan sovelleta kuljetettaessa muita kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita Suomeen.

75 §

Hallussapito kaupallisessa tarkoituksessa

Jos toisessa jäsenvaltiossa kulutukseen luovutettuja yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita siirretään Suomeen niiden täällä kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvaa luovuttamista

tai käyttöä varten, niistä on kannettava valmistevero Suomessa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta etämyyntiä koskevien säännösten soveltamista. Tuotteita voidaan siirtää ainoastaan varmistetulta lähettäjältä tai väliaikaisesti varmistetulta lähettäjältä varmistetulle vastaanottajalle tai väliaikaisesti varmistetulle vastaanottajalle.

Varmistettu vastaanottaja ja väliaikaisesti varmistettu vastaanottaja ovat verovelvollisia vastaanottamistaan tuotteista Suomessa. Jos 1 momentissa tarkoitetun siirron aikana on tapahtunut 82 §:ssä tarkoitettu sääntöjenvastaisuus, kaikki siirtoon osallistuneet ovat vastuussa suoritettavasta verosta. Verovelvollinen on myös se, joka luovuttaa tuotteet tai pitää hallussaan luovutukseen tarkoitettuja tuotteita tai jolle tuotteet luovutetaan Suomessa.

Jos muita kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita siirretään Suomeen niiden täällä kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvaa luovuttamista tai käyttöä varten, niistä on kannettava valmistevero Suomessa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta etämyyntiä koskevien säännösten soveltamista. Verovelvollinen on se, joka luovuttaa tuotteet tai pitää hallussaan luovutukseen tarkoitettuja tuotteita tai jolle tuotteet luovutetaan Suomessa.

Valmisteveroa on suoritettava sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, jona tuotteet vastaanotetaan tai pidetään hallussa Suomessa.

Jos yhdessä jäsenvaltiossa kulutukseen jo luovutettuja valmisteveron alaisia tuotteita siirretään unionissa kaupallisessa tarkoituksessa ja siirrossa noudatetaan 78 §:ssä säädettyjä menettelyjä, tuotteita ei katsota pidettävän hallussa tässä tarkoituksessa ennen kuin ne saapuvat määräjäsenvaltioon.

Yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden siirto alkaa, kun ne poistuvat varmistetun lähettäjän tai väliaikaisesti varmistetun lähettäjän tiloista tai muusta sellaisesta lähtöjäsenvaltion paikasta, josta on ennen siirron alkamista ilmoitettu lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Valmisteveron alaisten tuotteiden siirto päättyy, kun varmistettu vastaanottaja tai väliaikaisesti varmistettu vastaanottaja on vastaanottanut tuotteet toimitiloissaan tai muussa sellaisessa määräjäsenvaltion paikassa, josta on ennen siirron alkamista ilmoitettu määräjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

78 §

Menettely kulutukseen luovutettujen tuotteiden kaupallisissa siirroissa

Edellä 75 §:n 1 momentissa tarkoitettujen kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirroissa on käytettävä tietokoneistettua järjestelmää ja 78 a §:n mukaisesti laadittua sähköistä yksinkertaistettua hallinnollista asiakirjaa.

Varmistetun vastaanottajan on annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta. Verohallinto vahvistaa vakuuden lajin ja suuruuden varmistetun vastaanottajan rekisteröitymisen yhteydessä. Vakuuden on oltava voimassa kaikkialla unionissa. Vakuuden suuruutta harkittaessa tulee ottaa huomioon toiminnan laajuus. Vakuutta koskevan päätöksen tiedoksiantoon sovelletaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 56 ja 57 §:ää. Vakuutta koskevan päätöksen saaja ja Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö voivat hakea päätökseen muutosta. Muutoksenhakuun sovelletaan, mitä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 62 §:n 5 momentissa säädetään.

Verohallinto voi vaatia lisää vakuutta tai vapauttaa vakuutta varmistetun vastaanottajan toiminnassa tapahtuneiden muutosten takia. Vakuudesta vapautetaan se osa, jota ei ole käytetty eikä käytetä veron suoritukseksi.

Väliaikaisesti varmistetun vastaanottajan on ennen tuotteiden kuljetuksen alkamista ilmoitettava Verohallinnolle toisesta jäsenvaltiosta Suomeen lähetettävistä tuotteista ja annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta.

Mitä 1 momentissa sekä vakuuden antamisesta ja väliaikaisesti varmistetusta vastaanottajasta 4 momentissa säädetään ei kuitenkaan sovelleta siirrettäessä muita kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä. Verovelvollisen on ennen

tuotteiden kuljetuksen alkamista ilmoitettava Verohallinnolle toisesta jäsenvaltiosta Suomeen lähetettävistä tuotteista.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että Suomen ja toisen tai useamman jäsenvaltion välillä voidaan sopia yksinkertaistetuista menettelyistä, joita sovelletaan 75 §:n 1 momentissa tarkoitettujen kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirroissa näiden jäsenvaltioiden välillä.

78 a §

Sähköinen yksinkertaistettu hallinnollinen asiakirja

Jos 75 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tuotteita lähetetään Suomesta, varmistetun lähettäjän tai väliaikaisesti varmistetun lähettäjän on toimitettava sähköisen yksinkertaistetun hallinnollisen asiakirjan luonnos Verohallinnolle tietokoneistettua järjestelmää käyttäen.

Verohallinto tarkastaa luonnoksessa olevat tiedot sähköisesti. Jos tiedot eivät ole oikein, Verohallinto ilmoittaa asiasta lähettäjälle viipymättä. Jos tiedot ovat oikein, Verohallinto antaa sähköiselle yksinkertaistetulle hallinnolliselle asiakirjalle yksilöivän hallinnollisen viitekoodin ja ilmoittaa sen lähettäjälle.

Verohallinto toimittaa sähköisen yksinkertaistetun hallinnollisen asiakirjan viipymättä määräjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, joiden on toimitettava se varmistetulle vastaanottajalle tai väliaikaisesti varmistetulle vastaanottajalle.

Varmistetun lähettäjän tai väliaikaisesti varmistetun lähettäjän on annettava valmisteveron alaisten tuotteiden mukana seuraavalle henkilölle yksilöivä yksinkertaistettu hallinnollinen viitekoodi. Valmisteveron alaisten tuotteiden mukana seuraavan henkilön voitava pyydettäessä esittää tämä koodi toimivaltaisille viranomaisille koko siirron ajan.

Varmistettu lähettäjä tai väliaikaisesti varmistettu lähettäjä voi muuttaa tietokoneistettua järjestelmää käyttäen määräpaikan samassa jäsenvaltiossa toiseksi, saman varmistetun vastaanottajan tai väliaikaisesti varmistetun vastaanottajan pitämäksi vastaanottopaikaksi tai lähettäjän lähtöpaikaksi. Tätä varten lähettäjän on toimitettava määräpaikan muutosta koskevan sähköisen yksinkertaistetun hallinnollisen asiakirjan luonnos Verohallinnolle käyttämällä tietokoneistettua järjestelmää.

78 b §

Vastaanottoraportti

Varmistetun vastaanottajan ja väliaikaisesti varmistetun vastaanottajan on viipymättä ja viimeistään viiden arkipäivän kuluessa siirron päättymisestä annettava tietokoneistettua järjestelmää käyttäen raportti tuotteiden vastaanottamisesta. Verohallinto voi perustellusta syystä pidentää määräaikaa, jos vastaanottaja sitä pyytää.

Verohallinto tarkastaa vastaanottoraportissa olevat tiedot sähköisesti. Jos tiedot eivät ole oikein, Verohallinto ilmoittaa asiasta vastaanottajalle viipymättä. Jos tiedot ovat oikein, Verohallinto vahvistaa vastaanottajalle vastaanottoraportin rekisteröinnin ja lähettää raportin lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

Vastaanottoraporttia pidetään riittävänä todisteena siitä, että varmistettu vastaanottaja tai väliaikaisesti varmistettu vastaanottaja on täyttänyt kaikki tarvittavat muodollisuudet. Verohallinto toimittaa vastaanottoraportin varmistetulle lähettäjälle tai väliaikaisesti varmistetulle lähettäjälle.

78 c §

Varamenettelyt ja sähköisten asiakirjojen korvaaminen

Jos tietokoneistettu järjestelmä ei ole käytettävissä, varmistettu lähettäjä tai väliaikaisesti varmistettu lähettäjä voi aloittaa valmisteveron alaisten tuotteiden siirron, jos:

1) tuotteiden mukana seuraa paperille laadittu asiakirja, jossa on samat tiedot kuin sähköisen yksinkertaistetun hallinnollisen asiakirjan luonnoksessa; ja

2) varmistettu lähettäjä tai väliaikaisesti varmistettu lähettäjä ilmoittaa asiasta lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ennen siirron alkamista sekä antaa selvityksen syystä, jonka vuoksi tietokoneistettu järjestelmä ei ole käytössä, jos se johtuu lähettäjästä.

Varmistetun lähettäjän ja väliaikaisesti varmistetun lähettäjän on annettava sähköisen yksinkertaistetun hallinnollisen asiakirjan luonnos 78 a §:n mukaisesti, kun tietokoneistettu järjestelmä on jälleen käytettävissä. Kun sähköisessä yksinkertaistetussa hallinnollisessa asiakirjassa olevat tiedot on hyväksytty 78 a §:n 2 momentin mukaisesti, sähköinen yksinkertaistettu hallinnollinen asiakirja korvaa paperille laaditun asiakirjan. Tämän jälkeen asiakirjan toimittamiseen sovelletaan 78 a §:n 3 momenttia sekä vastaanottoraporttiin 78 b §:ää.

Varmistetun lähettäjän ja väliaikaisesti varmistetun lähettäjän on säilytettävä 1 momentissa tarkoitetun paperille laaditun asiakirjan jäljennös kirjanpidossaan.

Jos tietokoneistettu järjestelmä ei ole käytettävissä lähtöjäsenvaltiossa, lähettäjä toimittaa 78 a §:n 5 momentissa tarkoitettua määräpaikan muuttamista koskevan tiedon muita viestintäkeinoja käyttäen. Lähettäjän on ilmoitettava asiasta lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ennen kuin määräpaikka muuttuu.

Jos vastaanottoraporttia ei voida siirron päätyttyä antaa säädetyssä määräajassa 78 b §:n 1 momentin mukaisesti, koska määräjäsenvaltiossa ei ole käytettävissä tietokoneistettua järjestelmää tai tietokoneistettu järjestelmä ei ole ollut käytössä lähtöjäsenvaltiossa eikä sähköinen yksinkertaistettu hallinnollinen asiakirja ole vielä korvannut paperista asiakirjaa, vastaanottajan on asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta annettava Verohallinnolle paperille laadittu asiakirja, jossa ovat samat tiedot kuin vastaanottoraportissa ja jossa todistetaan, että siirto on päättynyt.

Verohallinto lähettää 5 momentissa tarkoitetun asiakirjan jäljennöksen lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ja säilyttää vastaanottamansa jäljennöksen vastaanottajan saatavilla, paitsi jos varmistettu vastaanottaja tai väliaikaisesti varmistettu vastaanottaja pystyy antamaan vastaanottoraportin tietokoneistetun järjestelmän kautta pikaisesti tai jos kyse on asianmukaisesti perustellusta tapauksesta.

Kun tietokoneistettu järjestelmä on jälleen käytettävissä määräjäsenvaltiossa tai kun 2 momentissa tarkoitetut menettelyt on saatettu päätökseen, vastaanottajan on annettava 78 b §:n mukaisesti vastaanottoraportti.

78 d §

Vaihtoehtoiset todisteet

Sen estämättä, mitä 78 c §:ssä säädetään, vastaanottoraportti on todiste siitä, että valmisteveron alaisten tuotteiden siirto on päättynyt 75 §:n 6 momentin mukaisesti.

Jos vastaanottoraporttia ei ole muista kuin 78 c §:ssä mainituista syistä annettu, vaihtoehtoisena todisteena siirron päättymisestä voidaan esittää asianmukaisiin todisteisiin perustuva määräjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten antama vahvistus, jonka mukaan lähetetyt valmisteveron alaiset tuotteet ovat saapuneet niille ilmoitettuun määräpaikkaan.

Asianmukainen todiste on vastaanottajan antama asiakirja, jossa on samat tiedot kuin vastaanottoraportissa. Jos lähtöjäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat hyväksyneet määräjäsenvaltion antaman vahvistuksen, sitä on pidettävä riittävänä todisteena siitä, että vastaanottaja on täyttänyt kaikki tarvittavat muodollisuudet.

78 e §

Siirrot Suomen alueella toisen jäsenvaltion alueen kautta

Jos kulutukseen luovutettuja yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita siirretään Suomen alueella sijaitsevien kahden paikan välillä toisen jäsenvaltion alueen kautta, siirrossa on käytettävä sähköistä yksinkertaistettua hallinnollista asiakirjaa ja varmistetun vastaanottajan ja väliaikaisesti varmistetun vastaanottajan on todistettava Verohallinnolle, että tuotteet on vastaanotettu.

Jos valmisteveron alaisia tuotteita siirretään usein ja säännöllisesti 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä voidaan sopia yksinkertaistetuista menettelyistä, joita sovelletaan siirrettäessä tuotteita 1 momentin mukaisesti.

78 f §

Tarkemmat määräykset tietokoneistetusta järjestelmästä

Verohallinto antaa tarkempia määräyksiä tietokoneistetun järjestelmän käytöstä, sähköisen yksinkertaistetun hallinnollisen asiakirjan tietosisällöstä sekä siitä, mitä varmenne- tai tunnistemenettelyä käyttäen sähköinen yksinkertaistettu hallinnollinen asiakirja voidaan antaa.

81 §

Kulutukseen luovutettujen tuotteiden tuhoutuminen kuljetuksen aikana

Valmisteveroa ei kanneta Suomessa, jos kulutukseen luovutetut valmisteveron alaiset tuotteet tuhoutuvat täydellisesti tai ne menetetään lopullisesti niiden kuljetuksen aikana toisesta jäsenvaltiosta Suomeen, jos:

1) tuhoutuminen tai menettäminen tapahtuu tuotteiden vanhentumisen, haihtumisen tai näihin verrattavan tuotteen ominaisuuksiin liittyvän syyn takia;

2) tuhoutuminen tai menettäminen tapahtuu ylivoimaisen esteen tai tulipalon, rikkoutumisen tai muun vastaavan ennalta arvaamattoman tapahtuman seurauksena; tai

3) tuotteet tuhotaan toimivaltaisen viranomaisen luvan perusteella.

Tuotteita pidetään täydellisesti tuhoutuneina tai lopullisesti menetettyinä, jos niitä ei ole mahdollista käyttää valmisteveron alaisina tuotteina.

Kulutukseen luovutuksena ei pidetä tuotteiden luonteesta johtuvaa osittaista menettämistä, joka on tapahtunut kulutukseen luovutettujen valmisteveron alaisten tuotteiden kuljetuksen aikana toisesta jäsenvaltiosta Suomeen, jos menettämisen määrä jää kyseisten valmisteveron alaisten tuotteiden osittaisen menettämisen yhteisen raja-arvon alapuolelle, ellei ole perusteltua syytä epäillä petosta tai sääntöjenvastaisuutta. Sitä osaa osittaisesta menettämisestä, joka ylittää kyseisten valmisteveron alaisten tuotteiden osittaisen menettämisen yhteisen raja-arvon, pidetään kulutukseen luovutuksena. Yhteiset raja-arvot määritellään komission delegoiduissa säädöksissä. Jos raja-arvoja ei ole määritelty tai kyse on muista kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisista tuotteista, sovelletaan kansallisia menettelyitä.

Jos valmisteveron alaiset tuotteet tuhoutuvat täydellisesti tai ne menetetään osittain tai lopullisesti Suomessa tai tuhoutuminen tai menettäminen havaitaan Suomessa, tuotteiden tuhoutuminen tai menettäminen on näytettävä toteen toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä tavalla. Jos tuotteet tuhoutuvat tai ne menetetään tai tuhoutuminen tai menettäminen havaitaan muussa jäsenvaltiossa, tuhoutuminen tai menettäminen on näytettävä toteen kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä tavalla.

Vakuus, joka on annettu 28 §:n 2 momentin, 78 §:n 4 momentin tai 80 §:n 1 momentin nojalla, on vapautettava.

82 §

Sääntöjenvastainen menettely

— —

Valmistevero kannetaan siltä, joka antoi vakuuden veron maksamisesta 28 §:n 2 momentin, 78 §:n 2 tai 4 momentin tai 80 §:n 1 momentin mukaisesti, ja siltä, joka osallistui sääntöjenvastaisuuteen.

— —

83 §

Valmisteverotuksen yleiset palautusperusteet

— —

Jos sellaisia tuotteita, joista Suomessa on suoritettu valmistevero, siirretään toiseen jäsenvaltioon siellä kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvaa luovuttamista tai käyttöä varten, tuotteet lähettäneellä on oikeus hakemuksesta saada suoritettua veroa vastaava palautus. Palautuksen edellytyksenä on, että tuotteiden siirrossa toiseen jäsenvaltioon on noudatettu 78 §:ssä säädettyä menettelyä. Palautus myönnetään 78 b §:ssä tarkoitetun vastaanottoraportin tai hakijan esittämän muun selvityksen perusteella.

— —

Suomessa kulutukseen luovutetuista tuotteista suoritettu valmistevero on hakemuksesta palautettava, jos tuotteista on 82 §:ssä tarkoitetussa tilanteessa kannettu vero siinä jäsenvaltiossa, jossa sääntöjenvastaisuus tapahtui tai havaittiin. Tällöin myös 28 §:n 2 momentin, 78 §:n 4 momentin tai 80 §:n 1 momentin nojalla annettu vakuus on vapautettava.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Kulutuksen luovutettujen yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden vastaanottaminen on sallittua tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti 31 päivään joulukuuta 2023.

2.

Laki

oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 2 ja 39 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 2 §:n 6 kohta sekä 39 §:n 2 momentin 1 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 783/2020, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— —

6) *valmisteverotuksessa säännöllisesti verovelvollisella* valmisteverotuslaissa tarkoitettua valtuutettua varastonpitäjää, rekisteröityä vastaanottajaa, veroedustajaa, varmistettua vastaanottajaa sekä sellaista verovelvollista, jolle on asianomaisessa valmisteverolaissa säädetty velvollisuus tai oikeus rekisteröityä verovelvolliseksi;

— —

39 §

Laiminlyöntimaksu

— —

Verohallinto määrää verovelvolliselle tai, jos on kyse 1 kohdassa tarkoitetusta tilanteesta, valmisteveron alaisten tuotteiden lähettäjälle tai vastaanottajalle enintään 2 000 euron suuruisen laiminlyöntimaksun, jos tämä jättää täyttämättä:

1) valmisteverotuslain 54, 58, 59, 61–64, 66–68, 71, 72, 74, 78, 78 a–78 c, 78 e tai 80 §:ssä säädetyn siirtomenettelyä koskevan velvollisuuden;

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 21.10.2021

Pääministeri

Sanna Marin

Valtiovarainministeri Annika Saarikko

Liite
Rinnakkaistekstit

1.

Laki

valmisteverotuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valmisteverotuslain (182/2010) 5 §:n 2 kohta, 6 §:n 9 ja 19 kohta, 8 §:n 4 kohta, 9 §:n 2 momentti, 18 §:n 3 momentti, 30 §:n 1 ja 4 momentti, 31 §:n 1 momentti, 33 §, 51 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohta sekä 2 momentin 1 kohta, 55 §:n 1 momentti, 57 §, 58 §:n 5 momentti, 61 §, 62 §:n 1 momentti, 65 ja 71 a §, 72 §:n 4 ja 6 momentti, 75, 78 ja 81 §, 82 §:n 3 momentti sekä 83 §:n 2 ja 4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 2 kohta laissa 1555/2019, 6 §:n 9 ja 19 kohta, 30 §:n 1 ja 4 momentti, 31 §:n 1 momentti, 33 ja 71 a §, 72 §:n 4 ja 6 momentti, 78 ja 81 § sekä 82 §:n 3 momentti laissa 766/2020 sekä 9 §:n 2 momentti, 58 §:n 5 momentti ja 65 § laissa 1178/2016, ja

lisätään 6 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 766/2020, uusi 20–24 kohta, 9 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1178/2016, uusi 2 momentti, jolloin muutettu 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 32 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 766/2020, uusi 3 momentti, 67 §:ään uusi 7 momentti, 72 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 766/2020, uusi 7 momentti sekä lakiin uusi 78 a–f § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
5 §	5 §
Maantieteelliset määritelmät	*Maantieteelliset määritelmät*
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2) *kolmannella alueella* Kanariansaaria, Ahvenanmaan maakuntaa, Kanaalisaaria, Helgolandin saarta, Bsingenin aluetta, Ceutaa, Melillaa, Livignoa ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 349 artiklassa ja 355 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja *Ranskan* alueita;	2) ***kolmannella alueella*** Kanariansaaria, Ahvenanmaan maakuntaa, Kanaalisaaria, Helgolandin saarta, Büsingenin aluetta, Ceutaa, Melillaa *ja* Livignoa *sekä* Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 349 artiklassa ja 355 artiklan 1 *ja 3* kohdassa tarkoitettuja alueita;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
6 §	6 §
Muut määritelmät	*Muut määritelmät*
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
9) *tietokoneistetulla järjestelmällä* valmisteveron alaisten tuotteiden liikkumisen ja valvonnan tietokoneistamisesta tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen 1152/2003/EY 1 artiklassa tarkoitettua tietokoneistettua järjestelmää, jonka tarkoituksena on hallinnollisen saateasiakirjan sähköinen siirtäminen ja valvonnan parantaminen;	9) ***tietokoneistetulla järjestelmällä*** valmisteveron alaisten *tavaroiden siirtojen* ja valvonnan tietokoneistamisesta *annetun* Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen *(uudelleenlaadittu) (EU) 2020/263* 1 artiklassa tarkoitettua tietokoneistettua järjestelmää, jonka tarkoituksena on hallinnollisen *asiakirjan siirtäminen sähköisesti* ja valvonnan parantaminen;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
19) *yhdenmukaistetun valmisteveron alaisilla tuotteilla* neuvoston direktiivin 2008/118/EY täytäntöön panemisesta valmisteveron alaisten tavaroiden väliaikaisesti verottomia siirtoja koskevien tietokoneistettujen menettelyjen osalta annetun komission asetuksen (EY) N:o 684/2009 liitteen II kohdassa 11 mainittuja tuotteita.	19) ***yhdenmukaistetun valmisteveron alaisilla tuotteilla*** neuvoston direktiivin 2008/118/EY täytäntöön panemisesta valmisteveron alaisten tavaroiden väliaikaisesti verottomia siirtoja koskevien tietokoneistettujen menettelyjen osalta annetun komission asetuksen (EY) N:o 684/2009 liitteen II kohdassa 11 *tarkoitettuja* tuotteita*;* *20)* ***varmistetulla lähettäjällä*** *luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on rekisteröity lähtöjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten rekisteriin, jotta kyseinen henkilö voi ansiotoiminnassaan lähettää yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita, jotka on luovutettu kulutukseen yhden jäsenvaltion alueella ja jotka sen jälkeen siirretään toisen jäsenvaltion alueelle;* *21)* ***varmistetulla vastaanottajalla*** *luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on rekisteröity määräjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten rekisteriin, jotta kyseinen henkilö voi ansiotoiminnassaan vastaanottaa yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita, jotka on luovutettu kulutukseen yhden jäsenvaltion alueella ja jotka sen jälkeen siirretään toisen jäsenvaltion alueelle;* *22)* ***väliaikaisesti varmistetulla lähettäjällä*** *sellaista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on rekisteröity lähtöjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten rekisteriin, jotta kyseinen henkilö voi ansiotoiminnassaan lähettää tietyn määrän tietylle vastaanottajalle ja tiettynä ajankohtana yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita, jotka on luovutettu kulutukseen yhden jäsenvaltion alueella ja jotka sen jälkeen siirretään toisen jäsenvaltion alueelle;*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	23) ***väliaikaisesti varmistetulla vastaanottajalla*** *sellaista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on rekisteröity määräjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten rekisteriin, jotta kyseinen henkilö voi ansiotoiminnassaan vastaanottaa tietyn määrän tietyltä lähettäjältä ja tiettynä ajankohtana yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita, jotka on luovutettu kulutukseen yhden jäsenvaltion alueella ja jotka sen jälkeen siirretään toisen jäsenvaltion alueelle;* *24)* ***sääntöjenvastaisella saapumisella*** *sellaisten valmisteveron alaisten tuotteiden saapumista unionin alueelle, joita ei ole luovutettu vapaaseen liikkeeseen tullikoodeksin 201 artiklan mukaisesti ja joista on syntynyt tai joista olisi syntynyt, jos kyseisistä tuotteista olisi kannettu tulli, tullikoodeksin 79 artiklan 1 kohdan mukainen tullivelka.*
8 §	8 §
Kulutukseen luovutus	*Kulutukseen luovutus*
Kulutukseen luovutuksella tarkoitetaan:	Kulutukseen luovutuksella tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
4) valmisteveron alaisten tuotteiden tuontia, sääntöjenvastainen tuonti mukaan lukien, Suomeen unionin ulkopuolelta, paitsi jos tuotteet asetetaan välittömästi maahantuonnin tapahduttua väliaikaisen verottomuuden järjestelmään;	4) valmisteveron alaisten tuotteiden tuontia, sääntöjenvastainen tuonti *ja sääntöjenvastainen saapuminen* mukaan lukien, Suomeen unionin ulkopuolelta, paitsi jos tuotteet asetetaan välittömästi maahantuonnin tapahduttua väliaikaisen verottomuuden järjestelmään;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
9 §	9 §
Tuotteiden tuhoutuminen väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä	*Tuotteiden tuhoutuminen väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Kulutukseen luovutuksena ei myöskään pidetä tuotteiden luonteesta johtuvaa osittaista menettämistä, joka on tapahtunut siirrettäessä valmisteveron alaisia tuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä, jos menettämisen määrä jää kyseisten valmisteveron alaisten tuotteiden osittaisen menettämisen yhteisen raja-arvon alapuolelle, ellei ole pe-

Voimassa oleva laki

Tuotteiden täydellinen tuhoutuminen *tai* lopullinen menettäminen on näytettävä toteen sen jäsenvaltion toimivaltaisia viranomaisia tyydyttävällä tavalla, jossa tuotteet tuhoutuivat tai menetettiin. Jos ei ole mahdollista määrittää, missä tuhoutuminen tai menettäminen on tapahtunut, se on näytettävä toteen sen jäsenvaltion toimivaltaisia viranomaisia tyydyttävällä tavalla, jossa se havaittiin. Jos tuotteet tuhoutuvat tai menetetään Suomessa, se on näytettävä toteen toimivaltaista viranomaista tyydyttävällä tavalla.

18 §

Vapautukset valmisteverosta

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos valmisteveron alaisia tuotteita siirretään toisesta jäsenvaltiosta 1 momentissa tarkoitetuille vastaanottajille väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä, valmisteveron alaisten tuotteiden mukana on oltava verovapaustodistus. Lisäksi sovelletaan, mitä 8 luvussa säädetään tuotteiden siirroista väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

rusteltua syytä epäillä petosta tai sääntöjenvastaisuutta. Sitä osaa osittaisesta menettämisestä, joka ylittää kyseisen raja-arvon, pidetään kulutukseen luovutuksena. Yhteiset raja-arvot määritellään komission delegoiduissa säädöksissä. Jos raja-arvoja ei ole määritelty tai kyse on muista kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisista tuotteista, sovelletaan kansallisia menettelyjä.

Tuotteiden täydellinen tuhoutuminen, lopullinen menettäminen *tai osittainen menettäminen* on näytettävä toteen sen jäsenvaltion *toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä* tavalla, jossa tuotteet tuhoutuivat tai menetettiin *kokonaan tai osittain*. Jos ei ole mahdollista määrittää, missä tuhoutuminen tai menettäminen on tapahtunut, se on näytettävä toteen sen jäsenvaltion *toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä* tavalla, jossa se havaittiin. Jos tuotteet tuhoutuvat tai menetetään Suomessa, *tuotteiden tuhoutuminen tai menettäminen* on näytettävä toteen *toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä* tavalla. *Jos todetaan, että valmisteveron alaiset tuotteet ovat tuhoutuneet täydellisesti tai ne on menetetty lopullisesti tai osittain, tuotteiden siirtämiseksi 55 §:n nojalla annettu vakuus vapautetaan tapauksen mukaan kokonaan tai osittain riittävien todisteiden esittämisen jälkeen.*

18 §

Vapautukset valmisteverosta

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos valmisteveron alaisia tuotteita siirretään toisesta jäsenvaltiosta 1 momentissa tarkoitetuille vastaanottajille väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä, valmisteveron alaisten tuotteiden mukana on oltava verovapaustodistus. *Verovapautustodistuksessa on ilmoitettava luovutettaviksi tarkoitettujen valmisteveron alaisten tuotteiden luonne ja määrä, tuotteiden arvo, verosta vapautetun vastaanottajan henkilöllisyys ja vapautuksen varmentava isäntäjäsenvaltio.* Lisäksi sovelletaan, mitä 8 luvussa säädetään tuotteiden siirroista väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä.

— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

30 §

Valmisteverotuksen rekisterit

Verohallinto pitää luvanhaltijoista ja verottomista varastoista rekisteriä, jota hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverotuksen alalla ja asetuksen (EY) N:o 2073/2004 kumoamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EU) N:o 389/2012 edellytetään. Lisäksi Verohallinto pitää tämän lain ja valmisteverolakien täytäntöön panemiseksi rekisteriä, johon merkitään valmisteverotusta ja valmisteverojen palauttamista varten tarpeelliset tiedot.

— — — — — — — — — — — — — — —

Luvanhaltijoista ja verottomista varastoista pidettävän rekisterin tietojen luovuttamisesta sähköisesti toisten jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille säädetään 1 momentissa mainitussa asetuksessa.

31 §

Rekisteröitymisilmoitus

Niiden valmisteveron alaista toimintaa harjoittavien, joiden on lain mukaan rekisteröidyttävä verovelvolliseksi, tuensaajaksi tai pienvalmistajaksi, on tehtävä Verohallinnolle rekisteröitymisilmoitus. Rekisteröitymisilmoitus on tehtävä ennen kuin rekisteröitymistä edellyttävä toiminta alkaa, jollei tässä laissa tai asianomaisessa valmisteverolaissa toisin säädetä.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

30 §

Valmisteverotuksen rekisterit

Verohallinto pitää luvanhaltijoista ja verottomista varastoista *sekä kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirtoja varten rekisteröidyistä luonnollisista henkilöistä ja oikeushenkilöistä* rekisteriä, jota hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverotuksen alalla ja asetuksen (EY) N:o 2073/2004 kumoamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EU) N:o 389/2012 edellytetään. Lisäksi Verohallinto pitää tämän lain ja valmisteverolakien täytäntöön panemiseksi rekisteriä, johon merkitään valmisteverotusta ja valmisteverojen palauttamista varten tarpeelliset tiedot.

— — — — — — — — — — — — — — —

Luvanhaltijoista ja verottomista varastoista *sekä kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirtoja varten rekisteröidyistä luonnollisista henkilöistä ja oikeushenkilöistä* pidettävän rekisterin tietojen luovuttamisesta sähköisesti toisten jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille säädetään 1 momentissa mainitussa asetuksessa.

31 §

Rekisteröitymisilmoitus

Niiden valmisteveron alaista toimintaa harjoittavien, joiden on lain mukaan rekisteröidyttävä verovelvolliseksi, tuensaajaksi tai pienvalmistajaksi, *tai niiden säännöllisesti tuotteita lähettävien tai vastaanottavien, jotka rekisteröityvät varmistetuksi lähettäjäksi tai varmistetuksi vastaanottajaksi*, on tehtävä Verohallinnolle rekisteröitymisilmoitus. Rekisteröitymisilmoitus on tehtävä ennen kuin rekisteröitymistä edellyttävä toiminta alkaa, jollei tässä laissa tai asianomaisessa valmisteverolaissa toisin säädetä.

— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
32 §	32 §
Rekisteröinnin ajankohta	*Rekisteröinnin ajankohta*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Verohallinto merkitsee varmistetun lähettäjän ja varmistetun vastaanottajan rekisteriin ennen tuotteiden lähettämistä tai vastaanottamista.
33 §	33 §
Rekisteröintiä koskeva päätös	*Rekisteröintiä koskeva päätös*
Verohallinnon on annettava asianomaiselle päätös rekisteröintiä koskevassa asiassa.	Verohallinnon on annettava asianomaiselle päätös rekisteröintiä koskevassa asiassa.
Päätöksen tiedoksiantoon sovelletaan, mitä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 56 ja 57 §:ssä säädetään. Tuensaajaan *ja* pienvalmistajaan sovelletaan tällöin, mitä verovelvollisesta säädetään.	Päätöksen tiedoksiantoon sovelletaan, mitä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 56 ja 57 §:ssä säädetään. Tuensaajaan, pienvalmistajaan *ja varmistettuun lähettäjään* sovelletaan tällöin, mitä verovelvollisesta säädetään.
51 §	51 §
Tuotteiden siirrot väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä	*Tuotteiden siirrot väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä*
Yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita voidaan siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä unionin alueella tai, jos tuotteet siirretään kolmannen maan tai kolmannen alueen kautta:	Yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita voidaan siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä unionin alueella tai, jos tuotteet siirretään kolmannen maan tai kolmannen alueen kautta:
1) verottomasta varastosta toiseen verottomaan varastoon, rekisteröidylle vastaanottajalle, väliaikaisesti rekisteröidylle vastaanottajalle tai vientipaikkaan;	1) verottomasta varastosta toiseen verottomaan varastoon, rekisteröidylle vastaanottajalle, *vientipaikkaan tai tullilainsäädännössä tarkoitettuun poistumistullitoimipaikkaan, joka on samalla ulkoisen passitusmenettelyn lähtötullitoimipaikka;*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
3) tuontipaikasta johonkin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun määräpaikkaan tai vastaanottajalle, jos kyseiset tuotteet lähettää rekisteröity lähettäjä.	3) tuontipaikasta johonkin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun määräpaikkaan tai vastaanottajalle, jos kyseiset tuotteet lähettää rekisteröity lähettäjä *lukuun ottamatta tilanteita, joissa tuonti tapahtuu verottomassa varastossa; valmisteveron alaisia tuotteita voidaan kuitenkin siirtää tuontipaikasta väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä vain, jos tulli-ilmoi-*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	tuksen antaja on toimittanut tuontijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverotuksen alalla ja asetuksen (EY) N:o 2073/2004 kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 389/2012 19 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisen valmisteveronumeron, jolla yksilöidään siirron rekisteröity lähettäjä ja vastaanottaja.
Muita kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita voidaan siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä:	Muita kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita voidaan siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä:
1) Suomen alueella verottomasta varastosta toiseen verottomaan varastoon *tai* vientipaikkaan taikka toiseen jäsenvaltioon;	1) Suomen alueella verottomasta varastosta toiseen verottomaan varastoon, vientipaikkaan *tai tullilainsäädännössä tarkoitettuun poistumistullitoimipaikkaan, joka on samalla ulkoisen passitusmenettelyn lähtötullitoimipaikka* taikka toiseen jäsenvaltioon;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
55 §	55 §
Vakuus valmisteveron alaisten tuotteiden siirroista	*Vakuus valmisteveron alaisten tuotteiden siirroista*
Valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähettäjän on annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta valmisteveron alaisia tuotteita siirrettäessä väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Vakuuden on oltava voimassa kaikkialla unionissa.	Valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähettäjän on annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta valmisteveron alaisia tuotteita siirrettäessä väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Vakuuden on oltava voimassa kaikkialla unionissa. *Vakuutta ei tarvita, kun energiatuotteita siirretään kiinteitä putkia pitkin.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
57 §	57 §
Siirron päättyminen	*Siirron päättyminen*
Valmisteveron alaisten tuotteiden siirto väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä päättyy silloin, kun vastaanottaja on vastaanottanut valmisteveron alaiset tuotteet tai silloin, kun tuotteet ovat poistuneet unionin alueelta.	Valmisteveron alaisten tuotteiden siirto väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä päättyy silloin, kun vastaanottaja on vastaanottanut valmisteveron alaiset tuotteet *taikka* silloin, kun tuotteet ovat poistuneet unionin alueelta *tai asetettu tullilainsäädännössä tarkoitettuun ulkoiseen passitusmenettelyyn*.

Voimassa oleva laki

58 §

Tuotteiden lähettäminen tietokoneistetun järjestelmän valvonnassa

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos valmisteveron alaisia tuotteita siirretään Suomessa vientipaikkaan eikä vienti-ilmoitusta anneta Suomessa, Verohallinto toimittaa sähköisen hallinnollisen asiakirjan viipymättä vientijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Jos vienti-ilmoitus annetaan Suomessa, Verohallinto säilyttää sähköisen hallinnollisen asiakirjan odottamassa vientiraporttia.

— — — — — — — — — — — — — — —

61 §

Määräpaikan muutos

Lähettäjä voi väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tapahtuvan siirron aikana muuttaa määräpaikkaa käyttäen tietokoneistettua järjestelmää sekä esittää uuden määräpaikan, jonka on oltava veroton varasto, rekisteröity vastaanottaja, väliaikaisesti rekisteröity vastaanottaja, vientipaikka tai soveltuvissa tilanteissa 54 §:ssä tarkoitettu suoran luovutuksen paikka.

62 §

Energiatuotteiden siirrot

Valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity lähettäjä voi lähettää yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia energiatuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä meritse tai sisävesitse sellaiselle vastaanottajalle, joka ei ole tarkasti tiedossa sillä hetkellä, kun lähettäjä antaa 58 §:ssä tarkoitetun sähköisen hallinnollisen asiakirjan luonnoksen.

Ehdotus

58 §

Tuotteiden lähettäminen tietokoneistetun järjestelmän valvonnassa

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos valmisteveron alaisia tuotteita siirretään Suomessa vientipaikkaan eikä vienti-ilmoitusta anneta Suomessa, Verohallinto toimittaa *yksilöidyn hallinnollisen viitekoodin sisältävän* sähköisen hallinnollisen asiakirjan viipymättä vientijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Jos vienti-ilmoitus annetaan Suomessa, Verohallinto säilyttää sähköisen hallinnollisen asiakirjan odottamassa vientiraporttia.

— — — — — — — — — — — — — — —

61 §

Määräpaikan muutos

Lähettäjä voi väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tapahtuvan siirron aikana muuttaa määräpaikkaa käyttäen tietokoneistettua järjestelmää sekä esittää uuden määräpaikan, jonka on oltava veroton varasto*, rekisteröidyn tai väliaikaisesti rekisteröidyn vastaanottajan ilmoittama paikka, vientipaikka, ulkoisen passituksen lähtötullitoimipaikka* tai soveltuvissa tilanteissa 54 §:ssä tarkoitettu suoran luovutuksen paikka. *Lähettäjän on toimitettava muutosta koskeva sähköisen hallinnollisen asiakirjan luonnos lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille käyttäen tietokoneistettua järjestelmää.*

62 §

Energiatuotteiden siirrot

Valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity lähettäjä voi lähettää yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia energiatuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä meritse tai sisävesitse sellaiselle vastaanottajalle, joka ei ole tarkasti tiedossa sillä hetkellä, kun lähettäjä antaa 58 §:ssä tarkoitetun sähköisen hallinnol-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	lisen asiakirjan luonnoksen. *Jos edellä tarkoitettua asiakirjaa laadittaessa tuotteet on tarkoitus viedä unionin ulkopuolelle, menettelyä ei sovelleta.*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
65 §	65 §
Vientiraportti	*Vientiraportti*
Jos vienti-ilmoitus on annettu Suomessa, Verohallinto laatii vientiraportin sen vahvistuksen perusteella, jonka on antanut tullilainsäädännössä tarkoitettu poistumistoimipaikka tai se toimipaikka, jossa muodollisuudet suoritettiin, kun tuotteet siirrettiin kolmannelle alueelle. Vahvistuksessa on todistettava, että valmisteveron alaiset tuotteet on viety unionin alueelta.	Jos *Suomessa lähetyt tuotteet on siirretty vientipaikkaan ja* vienti-ilmoitus on annettu Suomessa, Verohallinto laatii vientiraportin sen vahvistuksen perusteella, jonka on antanut tullilainsäädännössä tarkoitettu poistumistoimipaikka tai se toimipaikka, jossa muodollisuudet suoritettiin, kun tuotteet siirrettiin kolmannelle alueelle. Vahvistuksessa on todistettava, että valmisteveron alaiset tuotteet on viety unionin alueelta. *Verohallinto tarkastaa mainitussa vahvistuksessa olevat tiedot sähköisesti.*
Verohallinto tarkastaa 1 momentissa mainitussa vahvistuksessa olevat tiedot sähköisesti. Kun tiedot on tarkastettu, Verohallinto lähettää vientiraportin lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.	*Jos toisesta jäsenvaltiosta lähetetyt tuotteet on siirretty Suomessa sijaitsevaan vientipaikkaan ja vienti-ilmoitus on annettu Suomessa, Verohallinto tarkastaa tiedot ja lähettää vientiraportin lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Verohallinto ilmoittaa lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jos tuotteita ei enää viedä unionista. Lähtöjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava tästä lähettäjälle viipymättä. Saatuaan ilmoituksen lähettäjän on joko peruutettava sähköinen hallinnollinen asiakirja 60 §:n mukaisesti tai muutettava tuotteiden määräpaikka 61 §:n mukaisesti.*
Verohallinto toimittaa saapuneen vientiraportin lähettäjälle.	Verohallinto toimittaa vientiraportin lähettäjälle.
67 §	67 §
Tietokoneistetun järjestelmän korvaava järjestelmä	*Tietokoneistetun järjestelmän korvaava järjestelmä*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
	Jos tietokoneistettu järjestelmä ei ole käytettävissä lähtöjäsenvaltiossa, lähettäjä toimittaa vienti-ilmoituksen antajalle 1 momentin 1

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	kohdan mukaisen vara-asiakirjan jäljennöksen siirrettäessä tuotteita vientipaikkaan tai ulkoisen passitusmenettelyn lähtötullitoimipaikkaan. Jos vienti-ilmoitusta ei anneta Suomessa, vienti-ilmoituksen antaja toimittaa vara-asiakirjan jäljennöksen vientijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.
71 a §	71 a §
Tuotteiden siirtämistä koskevia erityisiä säännöksiä	*Tuotteiden siirtämistä koskevia erityisiä säännöksiä*
Edellä 54, 58, 59, 62–64, 66–68 ja 71 §:ssä säädettyjen velvollisuuksien laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.	Edellä 54, 58, 59, *61*–64, 66–68 ja 71 §:ssä säädettyjen velvollisuuksien laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.
72 §	72 §
Yksityishenkilöntuomiset	*Yksityishenkilön tuomiset*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Jos yksityishenkilö hankkii tuotteita muutoin kuin 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, hän on velvollinen suorittamaan tuotteista veron, jonka perusteesta ja määrästä säädetään asianomaisessa valmisteverolaissa. Yksityishenkilön on *tällöin* lisäksi noudatettava kaupalliseen tarkoitukseen toimitettavien tuotteiden verotusta ja valvontaa koskevia tämän lain säännöksiä.	Jos yksityishenkilö hankkii tuotteita muutoin kuin 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, hän on velvollinen suorittamaan tuotteista veron, jonka perusteesta ja määrästä säädetään asianomaisessa valmisteverolaissa. Yksityishenkilön on *lisäksi ennen tuotteiden kuljetuksen alkamista ilmoitettava Verohallinnolle toisesta jäsenvaltiosta Suomeen lähetettävistä tuotteista ja annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta.*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Edellä 5 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa yksityishenkilön on lisäksi noudatettava tämän lain säännöksiä kaupalliseen tarkoitukseen toimitettavien tuotteiden verotuksesta ja valvonnasta.	Edellä 5 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa yksityishenkilön on lisäksi *ennen tuotteiden kuljetuksen alkamista ilmoitettava Verohallinnolle toisesta jäsenvaltiosta Suomeen lähetettävistä tuotteista ja annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta.* *Mitä 4 ja 6 momentissa säädetään vakuuden antamisesta, ei kuitenkaan sovelleta kuljetettaessa muita kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita Suomeen.*

Voimassa oleva laki

75 §

Hallussapito kaupallisessa tarkoituksessa

Jos toisessa jäsenvaltiossa kulutukseen luovutettuja valmisteveron alaisia tuotteita pidetään *hallussa kaupallisessa tarkoituksessa* Suomessa niiden täällä tapahtuvaa luovuttamista tai käyttöä varten, niistä on kannettava valmistevero Suomessa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta etämyyntiä koskevien säännösten soveltamista.

Verovelvollinen on se, joka luovuttaa tuotteet tai pitää hallussaan luovutukseen tarkoitettuja tuotteita tai jolle tuotteet luovutetaan Suomessa.

Valmisteveroa on suoritettava sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, jona tuotteet luovutetaan tai luovutukseen tarkoitettuja tuotteita pidetään hallussa Suomessa.

Jos yhdessä jäsenvaltiossa kulutukseen jo luovutettuja valmisteveron alaisia tuotteita siirretään unionissa kaupallisissa tarkoituksissa ja siirrossa noudatetaan 78 §:ssä säädettyjä menettelyjä, tuotteita ei katsota pidettävän hallussa tässä tarkoituksessa ennen kuin ne saapuvat määräjäsenvaltioon.

Ehdotus

75 §

Hallussapito kaupallisessa tarkoituksessa

Jos toisessa jäsenvaltiossa kulutukseen luovutettuja *yhdenmukaistetun* valmisteveron alaisia tuotteita *siirretään Suomeen* niiden täällä *kaupallisessa tarkoituksessa* tapahtuvaa luovuttamista tai käyttöä varten, niistä on kannettava valmistevero Suomessa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta etämyyntiä koskevien säännösten soveltamista. *Tuotteita voidaan siirtää ainoastaan varmistetulta lähettäjältä tai väliaikaisesti varmistetulta lähettäjältä varmistetulle vastaanottajalle tai väliaikaisesti varmistetulle vastaanottajalle.*

Varmistettu vastaanottaja ja väliaikaisesti varmistettu vastaanottaja ovat verovelvollisia vastaanottamistaan tuotteista Suomessa. Jos 1 momentissa tarkoitetun siirron aikana on tapahtunut 82 §:ssä tarkoitettu sääntöjenvastaisuus, kaikki siirtoon osallistuneet ovat vastuussa suoritettavasta verosta. Verovelvollinen on myös se, joka luovuttaa tuotteet tai pitää hallussaan luovutukseen tarkoitettuja tuotteita tai jolle tuotteet luovutetaan Suomessa.

Jos muita kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita siirretään Suomeen niiden täällä kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvaa luovuttamista tai käyttöä varten, niistä on kannettava valmistevero Suomessa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta etämyyntiä koskevien säännösten soveltamista. Verovelvollinen on se, joka luovuttaa tuotteet tai pitää hallussaan luovutukseen tarkoitettuja tuotteita tai jolle tuotteet luovutetaan Suomessa.

Valmisteveroa on suoritettava sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, jona tuotteet *vastaanotetaan tai* pidetään hallussa Suomessa.

Jos yhdessä jäsenvaltiossa kulutukseen jo luovutettuja valmisteveron alaisia tuotteita siirretään unionissa *kaupallisessa tarkoituksessa* ja siirrossa noudatetaan 78 §:ssä säädettyjä menettelyjä, tuotteita ei katsota pidettävän hallussa tässä tarkoituksessa ennen kuin ne saapuvat määräjäsenvaltioon.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden siirto alkaa, kun ne poistuvat varmistetun lähettäjän tai väliaikaisesti varmistetun lähettäjän tiloista tai muusta sellaisesta lähtöjäsenvaltion paikasta, josta on ennen siirron alkamista ilmoitettu lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Valmisteveron alaisten tuotteiden siirto päättyy, kun varmistettu vastaanottaja tai väliaikaisesti varmistettu vastaanottaja on vastaanottanut tuotteet toimitiloissaan tai muussa sellaisessa määräjäsenvaltion paikassa, josta on ennen siirron alkamista ilmoitettu määräjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

78 §

Menettely kulutukseen luovutettujen tuotteiden kaupallisissa siirroissa

Sen, joka lähettää tuotteita 75 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä tai Suomessa siten, että tuotteiden kuljetus tapahtuu toisen jäsenvaltion alueen kautta, on varustettava tuotteet lähtöjäsenvaltiossa kulutukseen luovutettujen yhteisön sisällä liikkuvien valmisteveron alaisten tuotteiden yksinkertaistetusta saateasiakirjasta annetussa komission asetuksessa (ETY) N:o 3649/92 tarkoitetulla saateasiakirjalla, joka sisältää 58 §:n 1 momentissa tarkoitetun sähköisen hallinnollisen asiakirjan keskeiset tiedot.

Verovelvollisen on ennen tuotteiden kuljetuksen alkamista ilmoitettava Verohallinnolle toisesta jäsenvaltiosta Suomeen lähetettävistä tuotteista ja annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta.

78 §

Menettely kulutukseen luovutettujen tuotteiden kaupallisissa siirroissa

Edellä 75 §:n 1 momentissa *tarkoitettujen kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirroissa on käytettävä tietokoneistettua järjestelmää ja 78 a §:n mukaisesti laadittua sähköistä yksinkertaistettua hallinnollista asiakirjaa.*

Varmistetun vastaanottajan on annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta. Verohallinto vahvistaa vakuuden lajin ja suuruuden varmistetun vastaanottajan rekisteröitymisen yhteydessä. Vakuuden on oltava voimassa kaikkialla unionissa. Vakuuden suuruutta harkittaessa tulee ottaa huomioon toiminnan laajuus. Vakuutta koskevan päätöksen tiedoksiantoon sovelletaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 56 ja 57 §:ää. Vakuutta koskevan päätöksen saaja ja Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö voivat hakea päätökseen muutosta. Muutoksenhakuun sovelletaan, mitä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 62 §:n 5 momentissa säädetään.

Voimassa oleva laki

Mitä 1 momentissa sekä vakuuden antamisesta 2 momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta siirrettäessä muita kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää 1 momentissa mainittua saateasiakirjaa korvaavasta menettelystä, jota noudatetaan siirrettäessä kulutukseen luovutettuja tuotteita säännöllisesti Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä. Edellytyksenä on, että toisessa jäsenvaltiossa on vastavuoroisesti säädetty tai määrätty samanlaisen yksinkertaistetun menettelyn soveltamisesta.

Ehdotus

Verohallinto voi vaatia lisää vakuutta tai vapauttaa vakuutta varmistetun vastaanottajan toiminnassa tapahtuneiden muutosten takia. Vakuudesta vapautetaan se osa, jota ei ole käytetty eikä käytetä veron suorituksekseksi.

Väliaikaisesti varmistetun vastaanottajan on ennen tuotteiden kuljetuksen alkamista ilmoitettava Verohallinnolle toisesta jäsenvaltiosta Suomeen lähetettävistä tuotteista ja annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta.

Mitä 1 momentissa sekä vakuuden antamisesta *ja väliaikaisesti varmistetusta vastaanottajasta 4* momentissa säädetään ei kuitenkaan sovelleta siirrettäessä muita kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä. *Verovelvollisen on ennen tuotteiden kuljetuksen alkamista ilmoitettava Verohallinnolle toisesta jäsenvaltiosta Suomeen lähetettävistä tuotteista.*

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, *että Suomen ja toisen tai useamman jäsenvaltion välillä voidaan sopia yksinkertaistetuista menettelyistä, joita sovelletaan 75 §:n 1 momentissa tarkoitettujen kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirroissa näiden jäsenvaltioiden välillä.*

78 a §

Sähköinen yksinkertaistettu hallinnollinen asiakirja

Jos 75 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tuotteita lähetetään Suomesta, varmistetun lähettäjän tai väliaikaisesti varmistetun lähettäjän on toimitettava sähköisen yksinkertaistetun hallinnollisen asiakirjan luonnos Verohallinnolle tietokoneistettua järjestelmää käyttäen.

Verohallinto tarkastaa luonnoksessa olevat tiedot sähköisesti. Jos tiedot eivät ole oikein, Verohallinto ilmoittaa asiasta lähettäjälle viipymättä. Jos tiedot ovat oikein, Verohallinto antaa sähköiselle yksinkertaistetulle hallinnolliselle asiakirjalle yksilöivän hallinnollisen viitekoodin ja ilmoittaa sen lähettäjälle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Verohallinto toimittaa sähköisen yksinkertaistetun hallinnollisen asiakirjan viipymättä määräjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, joiden on toimitettava se varmistetulle vastaanottajalle tai väliaikaisesti varmistetulle vastaanottajalle.

Varmistetun lähettäjän tai väliaikaisesti varmistetun lähettäjän on annettava valmisteveron alaisten tuotteiden mukana seuraavalle henkilölle yksilöivä yksinkertaistettu hallinnollinen viitekoodi. Valmisteveron alaisten tuotteiden mukana seuraavan henkilön voitava pyydettäessä esittää tämä koodi toimivaltaisille viranomaisille koko siirron ajan.

Varmistettu lähettäjä tai väliaikaisesti varmistettu lähettäjä voi muuttaa tietokoneistettua järjestelmää käyttäen määräpaikan samassa jäsenvaltiossa toiseksi, saman varmistetun vastaanottajan tai väliaikaisesti varmistetun vastaanottajan pitämäksi vastaanottopaikaksi tai lähettäjän lähtöpaikaksi. Tätä varten lähettäjän on toimitettava määräpaikan muutosta koskevan sähköisen yksinkertaistetun hallinnollisen asiakirjan luonnos Verohallinnolle käyttämällä tietokoneistettua järjestelmää.

78 b §

Vastaanottoraportti

Varmistetun vastaanottajan ja väliaikaisesti varmistetun vastaanottajan on viipymättä ja viimeistään viiden arkipäivän kuluessa siirron päättymisestä annettava tietokoneistettua järjestelmää käyttäen raportti tuotteiden vastaanottamisesta. Verohallinto voi perustellusta syystä pidentää määräaikaa, jos vastaanottaja sitä pyytää.

Verohallinto tarkastaa vastaanottoraportissa olevat tiedot sähköisesti. Jos tiedot eivät ole oikein, Verohallinto ilmoittaa asiasta vastaanottajalle viipymättä. Jos tiedot ovat oikein, Verohallinto vahvistaa vastaanottajalle vastaanottoraportin rekisteröinnin ja lähettää raportin lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

Vastaanottoraporttia pidetään riittävänä todisteena siitä, että varmistettu vastaanottaja

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tai väliaikaisesti varmistettu vastaanottaja on täyttänyt kaikki tarvittavat muodollisuudet. Verohallinto toimittaa vastaanottoraportin varmistetulle lähettäjälle tai väliaikaisesti varmistetulle lähettäjälle.

78 c §

Varamenettelyt ja sähköisten asiakirjojen korvaaminen

Jos tietokoneistettu järjestelmä ei ole käytettävissä, varmistettu lähettäjä tai väliaikaisesti varmistettu lähettäjä voi aloittaa valmisteveron alaisten tuotteiden siirron, jos:

1) tuotteiden mukana seuraa paperille laadittu asiakirja, jossa on samat tiedot kuin sähköisen yksinkertaistetun hallinnollisen asiakirjan luonnoksessa; ja

2) varmistettu lähettäjä tai väliaikaisesti varmistettu lähettäjä ilmoittaa asiasta lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ennen siirron alkamista sekä antaa selvityksen syystä, jonka vuoksi tietokoneistettu järjestelmä ei ole käytössä, jos se johtuu lähettäjästä.

Varmistetun lähettäjän ja väliaikaisesti varmistetun lähettäjän on annettava sähköisen yksinkertaistetun hallinnollisen asiakirjan luonnos 78 a §:n mukaisesti, kun tietokoneistettu järjestelmä on jälleen käytettävissä. Kun sähköisessä yksinkertaistetussa hallinnollisessa asiakirjassa olevat tiedot on hyväksytty 78 a §:n 2 momentin mukaisesti, sähköinen yksinkertaistettu hallinnollinen asiakirja korvaa paperille laaditun asiakirjan. Tämän jälkeen asiakirjan toimittamiseen sovelletaan 78 a §:n 3 momenttia sekä vastaanottoraporttiin 78 b §:ää.

Varmistetun lähettäjän ja väliaikaisesti varmistetun lähettäjän on säilytettävä 1 momentissa tarkoitetun paperille laaditun asiakirjan jäljennös kirjanpidossaan.

Jos tietokoneistettu järjestelmä ei ole käytettävissä lähtöjäsenvaltiossa, lähettäjä toimittaa 78 a §:n 5 momentissa tarkoitettua määräpaikan muuttamista koskevan tiedon muita viestintäkeinoja käyttäen. Lähettäjän

Voimassa oleva laki

Ehdotus

on ilmoitettava asiasta lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ennen kuin määräpaikka muuttuu.

Jos vastaanottoraporttia ei voida siirron päätyttyä antaa säädetyssä määräajassa 78 b §:n 1 momentin mukaisesti, koska määräjäsenvaltiossa ei ole käytettävissä tietokoneistettua järjestelmää tai tietokoneistettu järjestelmä ei ole ollut käytössä lähtöjäsenvaltiossa eikä sähköinen yksinkertaistettu hallinnollinen asiakirja ole vielä korvannut paperista asiakirjaa, vastaanottajan on asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta annettava Verohallinnolle paperille laadittu asiakirja, jossa ovat samat tiedot kuin vastaanottoraportissa ja jossa todistetaan, että siirto on päättynyt.

Verohallinto lähettää 5 momentissa tarkoitetun asiakirjan jäljennöksen lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ja säilyttää vastaanottamansa jäljennöksen vastaanottajan saatavilla, paitsi jos varmistettu vastaanottaja tai väliaikaisesti varmistettu vastaanottaja pystyy antamaan vastaanottoraportin tietokoneistetun järjestelmän kautta pikaisesti tai jos kyse on asianmukaisesti perustellusta tapauksesta.

Kun tietokoneistettu järjestelmä on jälleen käytettävissä määräjäsenvaltiossa tai kun 2 momentissa tarkoitetut menettelyt on saatettu päätökseen, vastaanottajan on annettava 78 b §:n mukaisesti vastaanottoraportti.

78 d §

Vaihtoehtoiset todisteet

Sen estämättä, mitä 78 c §:ssä säädetään, vastaanottoraportti on todiste siitä, että valmisteveron alaisten tuotteiden siirto on päättynyt 75 §:n 6 momentin mukaisesti.

Jos vastaanottoraporttia ei ole muista kuin 78 c §:ssä mainituista syistä annettu, vaihtoehtoisena todisteena siirron päättymisestä voidaan esittää asianmukaisiin todisteisiin perustuva määräjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten antama vahvistus, jonka mukaan lähetetyt valmisteveron alaiset tuotteet

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ovat saapuneet niille ilmoitettuun määräpaikkaan.

Asianmukainen todiste on vastaanottajan antama asiakirja, jossa on samat tiedot kuin vastaanottoraportissa. Jos lähtöjäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat hyväksyneet määräjäsenvaltion antaman vahvistuksen, sitä on pidettävä riittävänä todisteena siitä, että vastaanottaja on täyttänyt kaikki tarvittavat muodollisuudet.

78 e §

Siirrot Suomen alueella toisen jäsenvaltion alueen kautta

Jos kulutukseen luovutettuja yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita siirretään Suomen alueella sijaitsevien kahden paikan välillä toisen jäsenvaltion alueen kautta, siirrossa on käytettävä sähköistä yksinkertaistettua hallinnollista asiakirjaa ja varmistetun vastaanottajan ja väliaikaisesti varmistetun vastaanottajan on todistettava Verohallinnolle, että tuotteet on vastaanotettu.

Jos valmisteveron alaisia tuotteita siirretään usein ja säännöllisesti 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä voidaan sopia yksinkertaistetuista menettelyistä, joita sovelletaan siirrettäessä tuotteita 1 momentin mukaisesti.

78 f §

Tarkemmat määräykset tietokoneistetusta järjestelmästä

Verohallinto antaa tarkempia määräyksiä tietokoneistetun järjestelmän käytöstä, sähköisen yksinkertaistetun hallinnollisen asiakirjan tietosisällöstä sekä siitä, mitä varmenne- tai tunnistemenettelyä käyttäen sähköinen yksinkertaistettu hallinnollinen asiakirja voidaan antaa.

Voimassa oleva laki

81 §

Kulutukseen luovutettujen tuotteiden tuhoutuminen kuljetuksen aikana

Valmisteveroa ei kanneta Suomessa, jos kulutukseen luovutetut valmisteveron alaiset tuotteet tuhoutuvat täydellisesti tai ne menetetään lopullisesti niiden kuljetuksen aikana toisesta jäsenvaltiosta Suomeen. Edellytyksenä on, että:

1) tuhoutuminen tai menettäminen tapahtuu tuotteiden vanhentumisen, haihtumisen tai näihin verrattavan tuotteen ominaisuuksiin liittyvän syyn takia;

2) tuhoutuminen tai menettäminen tapahtuu ylivoimaisen esteen tai tulipalon, rikkoutumisen tai muun vastaavan ennalta arvaamattoman tapahtuman seurauksena; tai

3) tuotteet tuhotaan toimivaltaisen viranomaisen luvan perusteella.

Tuotteita pidetään täydellisesti tuhoutuneina tai lopullisesti menetettyinä, jos niitä ei ole mahdollista käyttää valmisteveron alaisina tuotteina.

Jos valmisteveron alaiset tuotteet tuhoutuvat täydellisesti tai ne menetetään lopullisesti Suomessa tai tuhoutuminen tai menettäminen havaitaan Suomessa, tuotteiden tuhoutuminen

Ehdotus

81 §

Kulutukseen luovutettujen tuotteiden tuhoutuminen kuljetuksen aikana

Valmisteveroa ei kanneta Suomessa, jos kulutukseen luovutetut valmisteveron alaiset tuotteet tuhoutuvat täydellisesti tai ne menetetään lopullisesti niiden kuljetuksen aikana toisesta jäsenvaltiosta Suomeen, *jos*:

1) tuhoutuminen tai menettäminen tapahtuu tuotteiden vanhentumisen, haihtumisen tai näihin verrattavan tuotteen ominaisuuksiin liittyvän syyn takia;

2) tuhoutuminen tai menettäminen tapahtuu ylivoimaisen esteen tai tulipalon, rikkoutumisen tai muun vastaavan ennalta arvaamattoman tapahtuman seurauksena; tai

3) tuotteet tuhotaan toimivaltaisen viranomaisen luvan perusteella.

Tuotteita pidetään täydellisesti tuhoutuneina tai lopullisesti menetettyinä, jos niitä ei ole mahdollista käyttää valmisteveron alaisina tuotteina.

Kulutukseen luovutuksena pidetä tuotteiden luonteesta johtuvaa osittaista menettämistä, joka on tapahtunut kulutukseen luovutettujen valmisteveron alaisten tuotteiden kuljetuksen aikana toisesta jäsenvaltiosta Suomeen, jos menettämisen määrä jää kyseisten valmisteveron alaisten tuotteiden osittaisen menettämisen yhteisen raja-arvon alapuolelle, ellei ole perusteltua syytä epäillä petosta tai sääntöjenvastaisuutta. Sitä osaa osittaisesta menettämisestä, joka ylittää kyseisten valmisteveron alaisten tuotteiden osittaisen menettämisen yhteisen raja-arvon, pidetään kulutukseen luovutuksena. Yhteiset raja-arvot määritellään komission delegoiduissa säädöksissä. Jos raja-arvoja ei ole määritelty tai kyse on muista kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisista tuotteista, sovelletaan kansallisia menettelyitä.

Jos valmisteveron alaiset tuotteet tuhoutuvat täydellisesti tai ne menetetään *osittain tai* lopullisesti Suomessa tai tuhoutuminen tai menettäminen havaitaan Suomessa, tuotteiden tuhoutuminen tai menettäminen on näytettävä

Voimassa oleva laki

tai menettäminen on näytettävä toteen toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä tavalla. Jos tuotteet tuhoutuvat tai ne menetetään tai tuhoutuminen tai menettäminen havaitaan muussa jäsenvaltiossa, tuhoutuminen tai menettäminen on näytettävä toteen kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä tavalla.

Vakuus, joka on annettu 28 §:n 2 momentin, 78 §:n 2 momentin tai 80 §:n 1 momentin nojalla, on vapautettava.

82 §

Sääntöjen vastainen menettely

— — — — — — — — — — — — — — —

Valmistevero kannetaan siltä, joka antoi vakuuden veron maksamisesta 28 §:n 2 momentin, 78 §:n 2 momentin tai 80 §:n 1 momentin mukaisesti, ja siltä, joka osallistui sääntöjenvastaisuuteen.

— — — — — — — — — — — — — — —

83 §

Valmisteveron yleiset palautusperusteet

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos sellaisia tuotteita, joista Suomessa on suoritettu valmistevero, pidetään hallussa kaupallisissa tarkoituksissa toisessa jäsenvaltiossa siellä tapahtuvaa luovuttamista tai käyttöä varten, tuotteet lähettäneellä on oikeus hakemuksesta saada suoritettua veroa vastaava palautus. Palautuksen edellytyksenä on, että tuotteiden siirrossa toiseen jäsenvaltioon on noudatettu 78 §:ssä säädettyä menettelyä ja hakija luotettavasti osoittaa, että tuotteesta on toisessa jäsenvaltiossa suoritettu asianmukaisesti valmistevero.

— — — — — — — — — — — — — — —

Suomessa kulutukseen luovutetuista tuotteista suoritettu valmistevero on hakemuksesta palautettava, jos tuotteista on 82 §:ssä tarkoitetussa tilanteessa kannettu vero siinä jäsenvaltiossa, jossa sääntöjenvastaisuus tapahtui tai havaittiin. Tällöin myös 28 §:n 2

Ehdotus

toteen toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä tavalla. Jos tuotteet tuhoutuvat tai ne menetetään tai tuhoutuminen tai menettäminen havaitaan muussa jäsenvaltiossa, tuhoutuminen tai menettäminen on näytettävä toteen kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä tavalla.

Vakuus, joka on annettu 28 §:n 2 momentin, 78 §:n *4* momentin tai 80 §:n 1 momentin nojalla, on vapautettava.

82 §

Sääntöjen vastainen menettely

— — — — — — — — — — — — — — —

Valmistevero kannetaan siltä, joka antoi vakuuden veron maksamisesta 28 §:n 2 momentin, 78 §:n 2 *tai 4* momentin tai 80 §:n 1 momentin mukaisesti, ja siltä, joka osallistui sääntöjenvastaisuuteen.

— — — — — — — — — — — — — — —

83 §

Valmisteveron yleiset palautusperusteet

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos sellaisia tuotteita, joista Suomessa on suoritettu valmistevero, *siirretään toiseen jäsenvaltioon siellä kaupallisessa tarkoituksessa* tapahtuvaa luovuttamista tai käyttöä varten, tuotteet lähettäneellä on oikeus hakemuksesta saada suoritettua veroa vastaava palautus. Palautuksen edellytyksenä on, että tuotteiden siirrossa toiseen jäsenvaltioon on noudatettu 78 §:ssä säädettyä menettelyä. *Palautus myönnetään 78 b §:ssä tarkoitetun vastaanottoraportin tai hakijan esittämän muun selvityksen perusteella.*

— — — — — — — — — — — — — — —

Suomessa kulutukseen luovutetuista tuotteista suoritettu valmistevero on hakemuksesta palautettava, jos tuotteista on 82 §:ssä tarkoitetussa tilanteessa kannettu vero siinä jäsenvaltiossa, jossa sääntöjenvastaisuus tapahtui tai havaittiin. Tällöin myös 28 §:n 2

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
momentin, 78 §:n 2 momentin tai 80 §:n 1 momentin nojalla annettu vakuus on vapautettava.	momentin, 78 §:n *4* momentin tai 80 §:n 1 momentin nojalla annettu vakuus on vapautettava.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
	Kulutuksen luovutettujen yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden vastaanottaminen on sallittua tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti 31 päivään joulukuuta 2023.

2.

Laki

oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 2 ja 39 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 2 §:n 6 kohta sekä 39 §:n 2 momentin 1 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 783/2020, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 §	2 §
Määritelmät	*Määritelmät*
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
6) *valmisteverotuksessa säännöllisesti verovelvollisella* valmisteverotuslaissa tarkoitettua valtuutettua varastonpitäjää, rekisteröityä vastaanottajaa, veroedustajaa sekä sellaista verovelvollista, joille on asianomaisessa valmisteverolaissa säädetty velvollisuus tai oikeus rekisteröityä verovelvolliseksi;	6) ***valmisteverotuksessa säännöllisesti verovelvollisella*** valmisteverotuslaissa tarkoitettua valtuutettua varastonpitäjää, rekisteröityä vastaanottajaa, veroedustajaa*, varmistettua vastaanottajaa* sekä sellaista verovelvollista, jolle on asianomaisessa valmisteverolaissa säädetty velvollisuus tai oikeus rekisteröityä verovelvolliseksi;
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
39 §	39 §
Laiminlyöntimaksu	*Laiminlyöntimaksu*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Verohallinto määrää verovelvolliselle tai, jos on kyse 1 kohdassa tarkoitetusta tilanteesta, valmisteveron alaisten tuotteiden lähettäjälle tai vastaanottajalle enintään 2 000 euron suuruisen laiminlyöntimaksun, jos tämä jättää täyttämättä: 1) valmisteverotuslain 54, 58, 59, 62–64, 66–68, 71, 72, 74, 78 *tai* 80 §:ssä säädetyn siirtomenettelyä koskevan velvollisuuden;	Verohallinto määrää verovelvolliselle tai, jos on kyse 1 kohdassa tarkoitetusta tilanteesta, valmisteveron alaisten tuotteiden lähettäjälle tai vastaanottajalle enintään 2 000 euron suuruisen laiminlyöntimaksun, jos tämä jättää täyttämättä: 1) valmisteverotuslain 54, 58, 59, *61*–64, 66–68, 71, 72, 74, 78, *78 a–78 c, 78 e tai* 80 §:ssä säädetyn siirtomenettelyä koskevan velvollisuuden;
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .